

Uredništvo in upravišstvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsek dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 86.

Maribor, dne 29. julija 1910.

Letnik II.

Pozdravljeni!

V soboto dne 30. in v nedeljo dne 31. f. m. bodo zbrani v Brežicah katoliško-narodni abiturijenti raznih naših srednjih šol. Drugokrat se zbere cvet naše najmlajše inteligence na zelenem Štajerju. Radostnega srca kličemo našim najmlajšim sobojevnikom iskren: Pozdravljeni!

Ko so pričeli naši prvobojevniki preganjati liberalno temo, je bilo njihovo delo najbolj otežkočeno, ker niso imeli pri svetni inteligenci skoro nobene zaslombe. Vsa naša inteligenca je bila prepojena s svobodomiselnimi frazami, ter je bila zadovoljna, da ji je omogočilo hinavsko slogaštvo in edinjaštvo vdajati se popolni brezbriznosti in kaznjivemu brezdelju.

Splošna reakcija, ki jo je povzročilo materijalistično in brezižejno, ter v konfuznostih se zgublajoče svobodomiselnost, je ugodno vplivala na kulturni razvoj pri nas Slovincih. Ta protidpor je pri nas še pospeševalo vedno bolj jasno uvidevanje vseh pošteno- in treznomislečih, da nas bo slogaška otrplost, ki je bila pa de fakto samo liberalna propaganda, prišla konečno v popolni narodni, gospodarski in moralni propad. Ni minilo dolgo let in že smo imeli lepo razvito dijaško gibanje. Vsi resni, od prave ljubezni do domovine prežeti, ter delaljubni elementi so se otesili liberalnega varuštva, ter so korajžno in krepko stopili na plan. Ni jih motilo preziranje, ne porogljivo zasmehovanje, ne surovi napadi, ampak odločno in samozavestno so šli po načrtani poti naprej, svojim vzvišenim ciljem nasproti.

Gotovo je še marsikomu v prijetnem spominu prvi sestanek katoliško-narodnih abiturijentov v Ljutomeru. Zbralo se je, lepo število navdušenih fantov, ki so z globoko zamišljenimi referati in s krasno vspele ljudsko veselico dokumentirali, da ne frazarijo, ampak delajo. A pri tem ni ostalo.

V treh letih, ki so minula od takrat, je naše gibanje med dijaštvom krepko napredovalo. Med tem, ko so bili v Ljutomeru skoro še sami gimnazijski abiturijenti, se je sedaj naše gibanje raztegnilo na vsakovrstne srednješolske zavode. Absolventi gimna-

zij, realk in učiteljišče se bodo zbrali v Brežicah. V mladeniškem navdušenju si bosta stisnila roke v pozdrav Primorac od bajno-krasne Adrije in naš Štajere iz vinorodnih gor, vsa širna Slovenija bo zastopana.

Samo nekoliko ur bo zbran ta mladi cvet, a te ure bodo ostale vsem v neizbrisnem spominu. Naši najmlajši bojevniki na polju narodne in verske probuje ljudstva se bodo spoznali, se navdušili za skupne ideje, ter si začrtali nadaljno pot. Potem se bodo sicer razšli, a ostali bodo za vedno združeni po duhu in misli.

Pozdravljeni, mladi prijatelji, na zelenem Štajerskem! Naj bi urice, ki jih boste preživeli med nami, obrodile mnogo ponosnih sadov in ljubih spominov.

Pozdravljeni pa tudi kakor sobojevniki! Zapustili ste ozke srednješolske zidove in pred vami se odpira širni svet. Ne bojimo se za vas! Sodobne razmere zahtevajo, da si človek že na srednji šoli jasno zariše bodočo pot. Najtežje in najbolj nevarne krize imate že po večini vse za sabo. V tem oziru bo potrebno samo še neprestano izpopolnjevanje in poglobljenje. Čaka vas pa mnogo dela na zunaj. Na vseh koncih in krajih nam primanjkuje delavcev. V znamenju dela pozdravljeni!

Učimo se od nasprotnikov.

Večkrat se čudimo vspehom socialdemokratske organizacije in agitacije. Nešteto krat občudujemo živahno delo rudeče internacionale, ki jo razvija med delavstvom, a vedno pozabimo na pripomočke, s katerimi to dosega. Socialna demokracija ima v svoji politični in strokovni organizaciji veliko nastavljenih moči, ki se brigajo samo za politično in strokovno delo, kar pri drugih strankah skoro nikjer ne najdemo. V Nemčiji ima na primer socialna demokracija celo armado strokovno-strankarskih uradnikov in agitatorjev. Kako je naraščanje socialdemokratskih organizacij v tesni zvezi s pomnoženjem uradnikov je razvidno iz sledečih števil:

Pri strokovnih organizacijah in delavskih tajništvih je bilo leta 1902 nastavljenih 442, leta 1905

623, leta 1907 1144 in leta 1909 1569 uradnikov in agitatorjev.

Posebnih strankinih nastavljenec je bilo leta 1902 1, leta 1905 17, leta 1907 58, leta 1909 pa že 86. Uradnikov in sotrudnikov socialdemokratskih listov je bilo leta 1902 162, leta 1909 pa že 321. Poslovodij pri različnih konsumnih in gospodarskih društvih je bilo leta 1902 87, leta 1909 326. Knjigovodij in kontoristov leta 1902 14, leta 1909 pa 81. Skupno je imela socialdemokratska politična in nepolitična organizacija v Nemčiji leta 1902 406, leta 1905 1038, leta 1907 1797 in leta 1909 že 2383 nastavljenec. Letos je to število že prekoračilo 2500. Če še prištejemo vse v socialdemokratskem smislu delujoče tajnike raznih bolniških blagajn, ki izvršujejo pri stranki skoro najbolj živahno politično in organizatorično agitacijo, potem dobimo silen agitatoričen aparat, ki pač mora pri raznih prilikah nekaj izdati.

In pri nas? Boljše je, da molčimo, ker vsaka beseda bi nam bila v sramoto. To dejstvo nas mora vzdramiti iz naše dosedanje letargije. Res je sicer, da nam primanjkuje primernih organizatoričnih delavcev, res je tudi, da so razmere pri nas bolj malenkostne in nimamo na razpolago skoro nikakih sredstev, a vse to nas ne sme oplašiti! Požrtvovalno in smotreno, na podlagi praktičnih izkušenj započeto delo mora roditi vspehe.

Marsikdo bo mogoče neverjetno zmajal z glavo in skeptično zatrnil naš idealizem, a to nas nič ne irritira. Potreba časa prenujno kliče po strokovni organizaciji delavstva, da bi bili naši pozivi samo prazno besedičenje. Kakor je pa sigurno, da se organizacija mora izvršiti, tako je tudi gotovo, da bodo to izpeljali naši nasprotniki, ako mi pravočasno ne začnemo.

Tudi v Nemčiji enkrat ni bilo nobene socialdemokratske organizacije in razvile so se pod težavnimi razmerami in pod hujšim pritiskom, kakor pa vlada pri nas. Tudi v Nemčiji ni bilo v začetku nobenih sredstev in le malo organizatorjev, in vendar imamo sedaj tako impozantno armado. Skoro izključno samo vzbujena stanovska zavednost in požrtvovalnost je vstvarila to mogočno organizacijo. Listi poročajo, da so znašali dohodki socialdemokratske stranke na Nemškem samo v mesecu juniju tega leta 200.000 K. (Akoravno so med temi dohodki nekateri zelo dvomljivi, ter dunajska „Reichspost“ kar direktno trdi, da socialdemokracija sprejema denar tudi od kapitalistov, katerim velja baže njen boj, in je od teh 200.000 K daroval 50.000 K neki industrijalec, je

PODLISTEK.

Kuharica in policaj.

Iz angleščine.

[Dajce.]

Samo tri važna vprašanja so ji stavili:

1. (potem ko so ji pokazali nož). „Ali ste sedaj videli ta nož v posesti svojega moža?“

„Nikdar!“

„Ali ste kaj vedeli o njem?“

„Prav ničesar!“

2. „Ali ste vi ali vaš mož zaprl spalne sobe, ko ste se vrnili iz gledališča?“

„Ne!“

„Ali ste morebiti vi sami pozneje zaprl sobna vrata?“

„Ne!“

3. „Ali morete navesti karkoli, iz česar bi se moglo sklepati, da ste umorili svojega moža v mesečnem stanju?“

„Ničesar drugega kakor to, da se takrat nisem prav zavedala, in da mi je omenjena knjiga zamogla vdati to misel.“

Nato so šle ostale priče iz sodne dvorane. Potem se je razpravljalo o poročilih duhovnika.

Mrs. Zebedaeus je bila vprašana, ali se je kaj neprijetnega zgodilo med njo in Mr. Delucom.

„Da!“

Povedala je, da jo je ustavil Mr. Deluc samo na stopnicah in se drznil priznati ji svojo ljubezen; šel je celo tako daleč v svojem žaljenju, da je skušal poljubiti jo.

Ona pa ga je zaradi tega bila po obrazu in mu rekla, da pove svojemu možu, kakor hitro se kaj slabejšega se enkrat prigodi.

Deluc se je ljutil, ker ga je zelo bila po obrazu in je grozil:

„Obžalovali boste še to dejanje!“

Po dovršenem posvetovanju n na prošnjo našega nadzornika se je sklenilo, (Mr. Delucu ničesar omeniti o izpovedbi Mrs. Zebedaeus.

Ko so bile priče nazaj v dvorano poklicane, je izpovedal isto kakor nadzorniku. Na to so ga vprašali, ali mu je kaj znano o nožu. Gledal ga je, ne da bi se na njegovem obrazu prikazalo najmanjše znamenje njegove krivde, in prisegel je, da noža do onega trenutka nikdar ni videl.

Preiskava se je zopet končala in še vedno se ni našlo ničesar.

Toda skrbno smo pazili na Mr. Deluca. Naša naslednja naloga je obstojala v tem, (da poskusimo, ako bi bilo mogoče spraviti ga v zvezo z nakupom noža.

Toda zdelo se je, kakor da neka posebna usoda vodi celo zadevo, kajti tudi tu nismo zadobili posebnega vspeha. Seveda je bilo lahko najti tvorničarja, ki je naredil nož v Sheffieldu, po tovarniškem znamenju, ki se je nahajalo na njem.

Toda oni so izdelovali tisoče in tisoče takih nožev in jih oddali raznim prodajalcem po celem Angleškem, da ne omenimo inozemstva.

Da pa najdemo osebo, ki je naredila nepopolni napis na njem, bi morali, ker nismo vedeli, kje in od koga je bil nož kupljen, takorekoč iskati iglo v kopici sena, kakor pravi pregovor.

Naš zadnji pripomoček je bil, da damo nož z napisom navzgor fotografirati in poslati slike vsaki policijski postaji celega kraljestva.

Obenem pa smo tudi še računali na Mr. Deluca, in smo poizvedovali o njegovem prejšnjem življenju, ako bi mogli izvedeti, ali sta se on in umorjeni poznala, in ali sta kdaj imela kak prepir ali kaj takega radi kake ženske.

Vendar vsi naši naporji so bili zaman. Zdelo se nam je sicer, da je Mr. Deluc lahko miselno živel in občeval v slabi družbi, toda vedno se je bil obnašal tako, da se mu z nobeno postavo ni moglo prav do živga.

Mož more biti pokvarjen vlačugar, zamore, opsovati žensko, in ji v prvi bolečini, katere mu prizadeva razbiti obraz, celo groziti, toda iz vsega tega ne sledi, da je v nočni tišini umoril moža one žene.

Ko smo bili vnovič pozvani, da podamo svoje poročilo, nismo mogli podati nikakoršnih nadaljnjih dokazov.

Razpošiljatev fotografije nam ni omogočila, da izvemo lastnika noža in si raztolmačimo nedogotovljeni napis.

Ubogi Mrs. Zebedaeus se je dovolilo, da odide k svojim prijateljem in znancem, potem ko je izrecno obljubila, da se takoj zopet vrne, ako se jo pozove.

Časniki so začeli pisati, koliko morilcev uide in vodi celo policijo za nos.

Državna oblast je razpisala nagrado sto funtov za sporočilo, na podlagi katerega bi se moglo najti zločinca. Toda dnevi, tedni so minevali in nikdo se ni oglasil za nagrado.

Naš nadzornik ni bil mož, ki hitro obupa. Začela so se nova poizvedovanja in preiskovanja. Naši naporji pa niso imeli vspeha, in tako je bila stvar pri koncu, kolikor se tiče policije in občinstva.

Umor ubogege mladega moža je kakor tako mnogo drugih neodkritih umorov kmalu izginil iz javne pozornosti.

vendar brezdvomno, da socialdemokratsko delavstvo žrtvuje zelo veliko za svojo organizacijo.

Posnemajmo! Otresimo se malodušnosti in pojdemo na delo! Delavstvo na Spodnjem Štajerskem je po nekod silno zatirano. V Dravski dolini vladajo po nekod naravnost suženjske razmere. Za borce plačajo 30—40 krajcarjev je ubogi delavec izročen na milost in nemilost svojim izsesalcem. Pojdemo med te trpine, razložimo jim krivice, ki jih prenašajo, vzbudimo jim zavest, da smo vsi ljudje enaki, vzdrumimo njihov stanovski ponos, ki gotovo tli v kakem kotičku, opozorimo jih na združenje, ki daje posamezniku silo in moč, širimo njihovo obzorje in počasi bo šlo. Poskrbimo, da bo naše delavstvo izobraženo in zavedno, potem bodo organizacije same nastale, ker bo delavstvo radevolje nekaj žrtvovalo v zavesti, da je samopomoč predpogoj za zboljšanje stanovskih razmer.

Izjava.

V Štev. 160 „Narodnega Dnevnika“ z dne 18. julija t. l. se dopisnik iz Slov. Bistrice v javnem vprašanju / do gospoda Petra Novaka pritožuje, da stavbeni računi pri hotelu Avstrija še vedno niso čisto v redu in za javnost, ter trdi, da slovenjebistriška sedaj klerikalna posojilnica močno trpi vsled konkurence v okolici in da se gre za njeno dobro ime.

Nismo poklicani, da bi ščitili ugled in dobro ime gospoda Petra Novaka, ker to prav lahko sam stori, toda ker se v dotični notici napada posojilnica v Slov. Bistrici, z očitnim namenom, da bi se njen dosedajni delokrog omejil in njen ugled izpodkopal, smatramo za svojo dolžnost, da ta napad zavrtnemo v obrambo slovenjebistriške posojilnice.

Kar se tiče stavbenega računa pri hotelu Avstrija, ve vsakdo, da se taka stavba ne izgotovi v enem letu, in da se v tem razmerju tudi računi razdelijo na posamezne stavbene dobe. Posojilnična stavba hotel Avstrija se je začela graditi leta 1907, in se je istega leta pod streho spravila. Ker ni bilo mogoče, da bi se bilo oddalo prezidanje starega posojilničnega poslopja Narodnega doma v novo stavbo kakemu podjetniku, se je to delo izvršilo v lastni režiji posojilnice, in je za stavbeno gradivo v prvi vrsti poskrbel gospod Peter Novak. Računi za stavbeni material, kakor tudi za delo pa so se plačevali še-le po vidiranju nadzornika, ki ga je stavbeni odsek za to določil. Izključeno je torej, da bi se kak vinar za gradivo plačal, ki bi se ne bilo porabilo za posojilnično stavbo.

Izdelovanje hotela Avstrija, kateri se je dodelal leta 1908, kakor tudi zidanje stranskih za oskrbovanje hotela potrebnih poslopij, se je izročilo po odobrenem proračunu posameznim obrtnikom, od katerih pa niso vsi že leta 1908, in tudi še ne lanskega leta računa predložili posojilnici, ker je bilo, kakor je pri takih stavbah neizogibno, nekaj več dela, kakor je bilo prvotno namenjeno. Vsled tega so se v računski sklep posojilnice za leto 1908 in 1909 le tisti računi sprejeli, ki so bili v teh letih poravnani.

Po dovršeni stavbi je bilo treba še marsikaj popraviti in dopolniti, inventar nabaviti itd. Tudi gledališki oder in k temu potrebna pristavba se je še-le v tekočem letu omislila in se še sedaj izdeluje. Pri vsem tem pa se je delo pri stavbi zaviralo po sosedu Juriju Jagodiču, ki je vsa mogoča sredstva uporabljal, da bi začrtano stavbo onemogočil, ali vsaj zavlekel, pri čem so mu šli gotovi slovenjebistriški činitelji vrlo na roko.

Ker je posojilnica zakonito obvezana k javnemu polaganju računov, so v smislu par. 35 združnih pravil računi vsako leto z vsemi prilogami raz-

položeni v posojilnični uradnici vsakemu zadržniku v pregled, in bi se bil tudi dopisnik „Nar. Dnev.“ lahko prepričal, če bi se bil k temu potrudil, da so vsi stavbeni izdatki, ki so v računskem sklepu zabilježeni, obloženi s saldiranimi računi. Konečni stavbeni račun pa se iz spredaj navedenih razlogov še ni mogel sestaviti, in se bo to zgodilo, kakor hitro bodo vsi računi predloženi in poravnani.

V katerem oziru bi torej stavbeni računi ne bili čisto v redu ali za javnost (?), je dopisnik pozabil povedati.

S posebnim povdankom pa se nazivlja v notici „Narodnega Dnevnika“ slovenjebistriška posojilnica „sedaj klerikalna“ posojilnica. Iz katerega vzroka? Baš radi tega, ker je naznanila svoj izstop iz celjske Zadržne zveze! Nazori vodstva slovenjebistriške posojilnice se niso v ničemer spremenili, ter stremi isto za tem, da ostane delovanje posojilnice vedno v soglasju z mišljenjem kmečkega prebivalstva. Če pa je posojilnica se odločila k temu koraku, se morajo iskati vzroki za to v novem tiru, v katerem se nahaja sedaj celjska Zadržna zveza, in v katerem ne daje več naši posojilnici zadostne zaslombe v njenem daljnem razevitju. Da pa slovenjebistriška posojilnica vedno krepkejša postaja, in da nikakor ne trpi „na konkurenci v okolici“, kakor se trdi od neznanega (?) dopisnika, kaže dejstvo, da je v pretečenem letu prvočas izkazala nad eden milijon prometa.

Za posojilnico v Slovenski Bistrici:

Dr. Lemež, načelnik.

Dr. I. Vošnjak, predsednik nadzorstva.

Nemško gospodarstvo pri spodnještajerskih okrajnih zastopih.

Slov. Bistrica, 28. julija.

Volilna doba našega okrajnega zastopa je že meseca majnika t. l. potekla, toda nič še ni slišati, da bi se za nove volitve vršile kake priprave. Od okrajnega glavarstva mariborskega se še dosedaj ni dalo nikako naročilo za sestavljenje novega volilnega imenika. Vse spi spanje pravičnega in tako tudi slovenjebistriški okrajni zastop.

Meseca aprila t. l. je bil sklican občni zbor, da bi se odobril letni račun okrajne blagajne za pretečeno leto, in se rešilo nekaj drugih važnih predmetov. Toda zborovanje se ni moglo vršiti, ker ni prišlo zadostno število članov, in tako visi cela stvar še do današnjega dne. Nastala je v nemški večini zastopa popolna brezbriznost za okrajne zadeve, posebno med zunanjimi člani, in večkrat se zgodi, da še okrajni odbor slovenjebistriški zaradi nesklepčnosti ne more imeti seje.

Vse je s sedanjim vodstvom nezadovoljno. Saj pa tudi ni čuda. Gospodarstvo je popolnoma zavoženo, okraj je črez glavo zadolžen. Diktaturi Stiger-Wiesthaler-Versolatti se mora vse ukloniti. Kdor bi si upal svoje lastno mnenje imeti, tega usoda je zapetena. Ali naj ima še kdo potem veselje do dela, če mu je tudi blagor okraja na srečo?

Dokler je bila okrajna hranilnica pod vodstvom okrajnega zastopa, je še šlo, ker se je čisti dobiček hranilnice porabljal za okrajne potrebščine. Toda okrajne hranilnice ni več. Vsled novih pravil, katere so se napravila po kopitu kranjske hranilnice, je ista postala samostojen nemško-nacionalen denarni zavod, v katerem ima odločujočo besedo gospodujoča klika v Slov. Bistrici; okraj ne dobiva od te hranil-

nice ne vinarja več, dasiravno mora še naprej jamčiti za njeno upravo.

Prvo delo novega hranilničnega ravateljstva je bil sklep, da se je postavilo novo hranilnično poslopje. Toda ne vprašajte, kako izgleda. Tuji kakor domačini se začudeno povprašujejo, kdo je postavil tako kolobocijo poslopij, katera so gole karikature srednjeveškega nemškega stavbenega sloga. Nekateri pravijo, da so si bistriški purgarji postavili protestantovsko cerkev za tiste protestante, katerih sploh ni; hudomušnejši pa celo trdijo, da se bodo tam producirali potomci svetovnoznanih Abderitov.

Toliko pa je gotovo, da nova hranilnična poslopja ne bodo mestu v okras in to tem manj, ker jih je stavbeni vodja Versolatti pustil obkoliti z lesenim plotom; ravno tako malo se bode obrestoval — niti z 1% — porabljeni kapital za stavbo.

Pri tem pa bi še vprašali visoko c. kr. namestnijo v Gradcu, kdo je dal denar za taka poslopja, katera stanejo okroglih 200.000 K. Kolikor nam je znano, znaša rezervni fond hranilnice jedva 90.000 kron, ki pa ima v prvi vrsti služiti za pokritje slučajne izgube. Ali je dovoljeno, da se za tako stavbo porablja hranilne vloge vlagateljev?

Opozorili bi naše poslance, da bi se s temi kričnimi razmerami pri nemški hranilnici slovenjebistriški nekoliko bolj seznanili, da ne pride okraj v preveliko škodo.

Od slavnega okrajnega glavarstva mariborskega pa pričakujemo, da bode nemudoma razpisalo nove volitve za naš okrajni zastop in s tem dalo volilcem priliko, da si izvolijo zastopnike svojega zaupanja, kateri bodo napravili konec sedanjemu nevzdržljivemu gospodarstvu.

Politični pregled.

Kako se postopa s Čehi na Nižje-Avstrijskem.

Obšina Poštorna na Nižje-Avstrijskem ob češki meji ima češkega župana in tudi močno večino v občinskem zastopu. Nemci, ki so najprvo povzročili, da se je zaprla češka šola, hočejo sedaj razpustiti iz ničevega vzroka češki občinski odbor.

Vlada hoče na zahtevo Nemcev postaviti mesto češkega župana nemškega občinskega komisarja ter razpisati nove občinske volitve, za katere bi se po ogrskem in nemškem vzorcu priredili uradni volilni imeniki.

Čehi ob jezikovni meji bojujejo enak boj kot mi obmejni Slovenci. Nemci so povsod enaki!

Boji med Arabci in Francozi.

Na meji Tunisa in Tripolisa je prišlo med turškimi Arabci in francoskimi četami do hudih bojov. Padlo je na obeh straneh več sto bojevnikov. Pri Massini je prišlo baje ravno tako do krvavih spopadov med turškimi in francoskimi četami. Na turški strani so padli trije vojaki. Izgube Francozov so tudi znatne, vendar še ne natančno znane.

Avstrija in Turčija.

„Sabah“ razpravlja o vesti, da se imata v kratkem sestati minister zunanjih del grof Aehrenthal in veliki vezir, ter pravi, da je iskrena želja Osmanov, da bi se utrdile političke in gospodarske vezi z Avstro-Ogrsko. Tozadevna prizadevanja obeh vlad bi bila še bolj pospeševana s sestankom obeh državnikov.

Nemške občine

ne pripuste na semnje slovanskih prodajalcev. Ni še dolgo tega, ko so v Klosterneuburgu prepovedali slo-

Samo ena brezpomembna oseba je bila tako bedasta, da je skušala v svojih prostih urah rešiti to vprašanje: kedo je umoril Zebedaja?

Čutil je, da se more visoko povspeti v policijski službi, ako ima v tej stvari vspeh, kjer niso starejši in izkušenejši moške dosegli ničesar, in on se je trdovratno držal svoje male častihlepnosti, akoravno so ga vsi zasmehovali.

Prav po domače povedano: Jaz sem bil prvi mož.

V.

Proti svoji volji sem postal nehvaležen pri svoji povesti.

Kajti bili ste dve osebi, katerima se ni zdel tako smešen moj sklep, da na svojo roko zasledujem celo stvar.

Ena je bila Miss Mybus, druga pa kuharica Priscilla Thurlby.

Kar se najprvo tiče Miss Mybus, je bila zelo nevoljna zaradi nevspehov policije. Bila je mala, živahna, svetloka ženica, ki je vedno svoje mnenje odkrito povedala.

„To se tudi mene tiče“, je rekla, „kajti ako se spomnim eno ali dve leti anaj, mi prideta na misel dva slučaja, ko so našli v Londonu osebe umorjene, in niso nikdar zasledili zločincev. Tudi jaz sem oseba in vprašam, ali se ne more kdaj meni kaj takega prigoditi? Vi ste vrl dečko, in vaša kri in vaša vztrajnost se mi dopadata. Priđite sem, kolikokrat se vam zdi prav, in ako bi vam kdaj napravljali sitnosti in vas ne hotel spustiti v hišo, recite, da greste mene obiskat. Še nekaj! Jaz nimam nobenega opravila in imam glavo na pravem mestu; tu v mojih so-

bah vidim vsakogar, ki prihaja v hišo, in vsakogar, ki izhaja. Dajte mi svoj naslov; morebiti utegnem izvedeti kaj ugodnega za vas!“

Toda pri najboljši volji se Miss Mybus ni posrečilo mi pomagati.

Izmed obeh omenjenih se mi je zdela Priscilla Thurlby večje koristi in važnosti zame. Pred vsem je bila zvihta in delavna, in je znala obvladati svoje nakane, ker se ji ni posrečilo dobiti drugo službo.

Predno je odšla iz domačega kraja, ji je dal župnik njene fare pismo spričevalo, katerega podam tukaj v prepisu.

Glasi se:

„Rade volje priporočam Miss Priscillo Thurlby za vsako pošteno službo, katero more sprejeti. Njeni stariši so slabotni in stari, ki so morali pred kratkim doživeti izgubo enega dela svojih dohodkov, in morajo vzdrževati še eno mlajšo hči. Ker noče biti svojim starišem v nadlego, se poda Priscilla v London, da dobi kako domačo službo in porabi svoje plačilo za podporo svojih starišev. Vse to govori zanjo. Mnogo let že poznam celo družino in jaz le obžalujem, da pri meni ni prostega mesta, da bi ga ponudil temu izvrstnemu dekletu.

H. Derrington, žup.

Ko sem prečital te vrstice, sem mogel brez vseh pomislekov prositi Priscillo, da mi pomaga pri obnovljenju poizvedovanj in preiskovanj, da dosežem vspeh.

Meni se je zdelo, da niso dovolj skrbno preiskali obnašanje in ravnanje ljudi v hiši Mrs. Erosca-pel. Tekom svojih preiskovanj sem vprašal Priscillo, ako mi more karkoli povedati, iz česar bi se moglo

sklepati, da je bila hišina v zvezi z Mr. Delucom. Ni mi hotela odgovoriti na to.

„S tem bi mogla osumničiti nedolžno osebo“, je rekla, „vrhu tega sem bila le malo časa skupaj v službi z deklico.“

„Spali ste z njo v isti sobi“, sem opomnil, „in radi tega vam je bilo mogoče opazovati njeno obnašanje nasproti najemnikom. Ako se bi vas vprašalo pri sodni obravnavi, kar vas jaz sedaj vprašam, bi kot poštena, ženska gotovo odgovorili.“

Na te besede se je podala: Povedala mi je gotove stvari, ki so pokazale Mr. Deluca in celo zadevo v novi luči.

Z ozirom na ta izjave sem se lotil dela. Vsled dela redne službe je stvar le počasi napredovala, toda s pomočjo Priscille sem varno in gotovo šel proti svojemu cilju.

Poleg tega sem bil še drugače navezan na lepo kuharico Mrs. Erosca-pel. Priznati moram tako ali tako prej ali slej, in storim ravno tako lahko tudi zdaj. Po njej sem takrat prvič zvedel, kaj je ljubezen, in ko sem jo vprašal, ako hoče postati moja žena, ni rekla ne. Priznati moram, da je postala nekoliko žalostna in mi odgovorila:

„Kako moreta tako revna človeka kakor midva kedaj upati, da se poročiva?“

Jaz sem ji pa odgovoril:

„Ne bode dolgo, ko bodem jaz prijel za konec niti, katerega moj gospod nadzornik ni mogel najti. In ko se to zgodi, potem mi bode lahko mogoče, poročiti se s teboj, draga moja!“

Pri naslednjem sestanku sva govorila o njenih stariših. Sedaj sem bil njen zaročenec.

(Dalje prihodnje.)

vanskim trgovcem postaviti na sejmišču stojnice. Zdaj je tudi občinski svet v Kromerizu sklenil, da dovoli samo nemškimi trgovcem in obrtnikom ob tržnih dnevih prodajati. Na podlagi tega sklepa so na zadnjem letnem semnju prepovedali v Kromerizu češkim trgovcem prodajanje. Kar je dovoljeno Nemcem, je tudi nam dovoljeno. Znano je namreč, da hodijo na naše semnje kaj radi razni nemški židi — in popolnoma umestno bi bilo, če bi se naši občinski sveti ravnali po vzgledu nemških občin.

Bosanski sabor.

Bosanski sabor je dne 28. julija razpravljal o proračunu. Na vrsti so bile postavke za uk in bogočastje.

Sekcijski šef Pittner je omenil, da se bo vlada vedno držala sklepa odsekovega, da se ne podpira z deželniimi sredstvi nobene šole, kjer se ne poučuje v srbo-hrvaškem jeziku.

Besedo je povzel tudi nadškof dr. Stadler ter odločno protestiral proti temu, da bi se knezoškofijskim učnim zavodom odtegnila podpora. Zavzemal se je tudi za podporo frančiškanskim šolam. Med Stadlerjevim govorom so Srbi in moslemini demonstrativno zapustili sejo.

Občinski svet v Sarajevu

se je razšel. Vse stranke zahtevajo, da vlada predloži v saboru nov mestni statut in volilni red za mesto Sarajevo.

Dokler se to ne zgodi, ne sprejme noben član mestnega sveta svojega mesta. Upravo mesta bo vodil začasno vladni komisar.

Ogrsko „vitežtvo.“

Ogrski državni zbor ima sedaj dan za dnem seje. Grof Khuen hoče s svojo večino spraviti vsaj najnujnejše stvari pod streho.

Vse se vrši popolnoma mehanično in ni skoro nikakega zanimanja. Samo včasih si poslanci opozicije in večine radi osebnih napadov skočijo nekoliko v lase.

Potem pride navadno do „slavnoznanih“ ogrskih častnih afer in dvobojev, pri katerih se pa navadno nobenemu ne zgodi nobena nesreča.

V seji od dne 28. t. m. sta se sporekla poslanca Nagy in Gortvail. Popoldne sta se že dvobojevala. Orožje so bile pištole, a nesreče ni bilo nobene. Nagy ni nič zadel, Gortvailu se pa sploh ni sprožilo.

Kronanje kneza Nikole črnogorskega.

Iz Cetinja poročajo:

Knez Nikola se bo dal po proglasitvi Črnogore za kraljestvo kronati. Kronanje se bo vršilo leta 1911, vendar pa mesto kronanja še ni določeno.

Kakor se govori, je dobil črnogorski poslanik v Carigradu nalog, naj izposluje pri turški vladi dovoljenje, da se sme kronanje izvršiti v Gračanici na Kosovem polju, v cerkvi, kjer so srbski borci pred zgodovinsko bitko sprejeli obhajilo. Črnogorci se nadejajo, da turška vlada ne bo odrekla tirjanega dovoljenja.

V tem slučaju bodo kneza Nikolo kronali: patriarh karlovški, metropolit črnogorski, metropolit mostarski in vladika zadrski.

Ta vest je v svojem zadnjem delu tako fantastična, da se niti trenotek ne more misliti, da bi bila resnična.

Zivela slovenska Pesnica!

Se ni dolgo, da je prišla obmejna občina Sv. Jakob v slovenske roke in že zopet dobimo razveselljivo vest, da se je tudi Pesnica zopet vrnila v naročje zavedne Slovenije.

Pri večerajšnji volitvi dne 28. julija je zmagala naša katoliško-narodna kmečka stranka v III. in II. razredu z vsemi kandidati, v I. razredu je dobila oba namestnika.

Nepopisno veselje nas navdaja, ko bilježimo to vest! Naša ogrožena meja se vzorno drži! Vsem izvoljenim in volilcem, vsem agitatorjem, posebno pa gg. Supaniču in Sekolu, naše občudovanje in krepki: živio!

Raznoterosti.

Duhovniške spremembe. Častiti gospod kaplan Jožef Kranjc je prestavljen iz Hoč v Žetale, čast. gospod kaplan Konrad Šeško pride od Sv. Križa tik Slatine v Hoče, častiti gospod kaplan Alojzij Leben iz Hoč v Slivnico pri Celju, na njegovo mesto pride novomašnik Janko Baznik; častiti gospod kaplan A. Lovrec iz St. Jurija ob Ščavnici v Ljutomer I.; častiti gospod kaplan Blaž Dvoršak iz Slivnice pri Celju v St. Jurij ob juž. žel.; častiti gospod kaplan P. Žagar iz Šmartna v Rožni dolini v Mozirje; častiti gospod kaplan Alojzij Zamuda iz Vranskega v St. Peter pri Radgoni; častiti gospod Anton Penič iz Žetale v Sv. Križu pri Slatini; častiti gospod kaplan Janez Širec iz Leskovca na Vransko; na novo nastavljeni so: č. g. Ivan Žagar v Šmartno na Pohorju, č. g. Martin Erhatic v St. Jurij na Ščavnici, č. g. Anton Lashaber v Dramlje, č. g. Janez Geratic v Pilstanj, č. g. Marko Škofic v Zreče.

Odlikovanje. Cesar je podelil višjemu sodniškemu oficialu Alojziju Korošecu v Kozjem zlati zaslužni križec. Gospod Korošec je prestavljen v Rogatec.

Osebnost. Dr. Lončarič, urednik „Hrvatstva“, je imenovan za ravnatelja zagrebskega zavoda za sirote.

Poroka. V grajski kapelici na Pragarskem je bila poročena gospica Tereza Glančnik, hčerka rajnega slovenskega prvoboritelja dr. Jerneja Glančnika, odvetnika v Mariboru, z gosp. K. Reiser, c. in. kr. pomorskim poročnikom, sinom bivšega župana mariborskega.

Nedeljski počitek v lekarnah. C. kr. namestništvo v Gradcu je določbe glede nedeljskega počitka v lekarnah v toliko spremenilo, da bo v krajih, kjer se nahaja več kot ena lekarna, vsako nedeljo pri ravnm številu lekarn polovica istih od 1. ure popoldne v nedeljo do pondeljka do 7. ure jutraj zaprtih, pri neravnem številu lekarn se pa mora držati novih določil manjši del lekarn. Menjavanje glede nedeljskega počitka se uravna koncem decembra vsakega leta.

Kako delajo. V „Grazer Tagblattu“ je priobčena notica, v kateri se prosi podpore za dve ubogi ženski, ki živite sekaj v nekem slovenskem trgu na Spodnjem Štajerskem. „Tagblatt“ pravi: „Ženski ste tem bolj potrebni podpore, ker ste nemškega mišljenja in ker ste tudi pri neki zelo važni volitvi oddali za Nemce glasove.“ Če ste dotični ženski res ubogi in podpore potrebni, mi protipodpore kot taki seveda nimamo ničesar, saj se vsakemu ubogemu človeku more pomagati, če je prišel v nesrečo, ne glede na to, ali je tega ali onega političnega mišljenja. Pač pa je nesramna židovska germanska predrznost, da delajo Nemci to iz zgolj nacionalne reklame. Sloveni, vzemite si za zgled naše nasprotnike. Za dva ženska glasa, ki so si ju pridobili, so tako nepopisno veseli, da od samega veselja poskakujejo, kakor norčki. Darovalcem pošiljajo že kar naprej svoj „treudeutschen Heilgruß.“ Med Slovenci pa živi mnogo dosluženih rodoljubov, ki so nekaj bili marljivi delavci slovenskega naroda, pa so opešali ali drugače prišli v nesrečo, in se noben živ krst ne zmeni več za nje. Med tem ko Slovenci spijo, pa nasprotniki marljivo delujejo za svoje germanske namene.

Zrakoplovstvo. Znani graški zrakoplovec Renner gradi s svojima sinovoma poleg zrakoplova tudi letalni stroj, kateri bode v kratkem izgotovljen. Po Gradcu so razširjene govorice, da namerava Renner meseca avgusta s svojim zrakoplovom napraviti polet iz Gradca v Išli, ter se tam pokloniti cesarju. Iz Išla poleti potem na Dunaj k lovski razstavi. Koliko je na vesti resničnega, ne vemo. Renner ima večje posestvo v Windorfu pri Gradcu, kjer se bavi s sinovi samo z zrakoplovnimi poizkusi.

Angleški časniki v Dalmaciji. Po Dalmaciji potujejo Wickham Sead, dopisnik „Timesa“, gospica dr. Luise Neupauer in gospa Clemence Rose, dopisnica londonskega lista „Morning Post“. V četrtek so si v spremstvu urednika „Narodnega Lista“, Kisiča, ogledali Obrovac, Novigrad in Posedarj. Povsod so jih sprejeli z znano slovensko gostoljubnostjo, kar je napravilo na Angleže nad vse ugoden vtis. Angleži obiščejo še Šibenik, Trogir in Split.

Nove jubilejne poštne znamke. Povodom 80letnice cesarjeve se bodo izdale nove jubilejne znamke, v vrednosti od 1 vin. do 10 K. Znamke (bodo imele zgornji in spodnji rob za 4 mm daljši. V sredini gornjega roba bo letnica 1830, na spodnjem pa 1910. Te znamke se bodo izdale dne 18. avgusta t. l. ter se bodo dobivale pri vseh poštinih uradih. Svojo vrednost bodo te znamke ohranile do dne 31. decembra tega leta.

Smrkavost vojaških konj. V Galiciji se je med vojaškimi konji pojavila bolezen smrkavost. Mnogo konj so morali zaklati. Kužna bolezen se najbolj širi med konji v Premyslu, Jaroslavu, Grodeku in drugih vshodno-galiških mestih. Posledica okuženja vojaških konj je, da se konjenica in tudi velik del pehote ne bo mogla udeležiti letošnjih cesarskih vojaških vaj.

Kmetijska podružnica v Šmarju pri Jelšah vabi na poučno zborovanje, ki se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. v Vugovi gostilni pri Grobelnem. Pri zborovanju govori razun strokovnega učitelja Zidanška tudi znani steber in „kronpretendent“ liberalne Zadržne zveze v Celju, Miloš Stibler. — Somišljeniki, pozor!

Ob žegnanju z nožem. Pod tem naslovom prinaša Plojev list vest o nekem tepežu pri Spodnji Sv. Kungoti ter konservativno hinavski pristavlja: „Če bi bili tako zlobni kakor uredniki „Slovenskega Gospodarja“, bi lahko trdili, da je tega pretepa krivo čitanje „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“, ker sta edino ta dva lista v omenjeni župniji zelo razširjena.“ V trenutku, ko vrže blato na nasprotnika, pa se hvali nedolžnega! Fej!

Ploj-Cokan. Saj ni bilo drugače mogoče, nego da bo tudi Plojev list, ki je o liberalnem napadu na Žebota molčal, izrabil Cokanovo smrt v Vrbju pri Žalcu proti naši stranki, seveda na bolj prikrit, hinavski način. Zato se v dotičnem članku delijo na vse strani dobri nauki, ampak nazadnje pride seveda Cokanova smrt. Pravi eksperiment za hinavstvo pa postavlja list v besedah, v katerih zavija pisec svoje oči ter milo toži, da v nekaterih krajih vsled hujskarije na shodih ter v listih med političnim nasprotnikom ne bomo več varni življenja. Res je, toda posebno tam,

kjer Plojevi agenti dajejo velikodušno za pijačo, da ložje nahujskajo pivece proti drugače mislečim. Zadnji volilni boj in shodi plojaške stranke so nam ta dokaz doprinesli.

Savinjska dekleta, ki so se udeležila petrovškega ustanovnega shoda Savinjskega okrožja zveze slovenskih deklet, prav prostaško napada veledostojni celjski „Narodni List“. „Narodni List“ pravi dobesedno, da so proti večeru v gostilni v enomer turbo no vikale in krikale: „Njega, njega ni, njega od nikoder ni!“ Dekleta, na tako nesramnost je samo en odgovor: Proč z liberalnimi listi!

Našim poslancem! Kakor izvemo, je liberalni agitator Miloš Stiebler plačan od poljedelskega ministrstva, ter bi moral vršiti nepristransko službo združnega potovalnega učitelja. Če je to res, potem je pač sveta dolžnost naših poslancev, storiti vse korake, da vlada ne bo plačevala liberalni stranki njenih agitatorjev. Ta bi bila lepa, da bi morali davkoplačevalci take Miloše vzdrževati!

Našim izobraževalnim društvom. Več naših društev še dosedaj ni vplačalo letne udnine S. K. S. Z. Dotična društva opozarjamo, da dolžno letnino v kratkem vpošljejo zvezi. Manjkajo nam od nekaterih društev tudi še letni statistični podatki. Prosimo gospe voditeljke društev, da dotične vprašalne pole takoj izpolnijo in nam jih vpošljejo, da imamo tako celotni pregled o delovanju in stanju naše izobraževalne organizacije.

Predrznost nemškutarskega učitelja. Celovski „Mir“ prinaša sledeč, za naše razmere značilen dopis: Neka deklica se je predrznila pisati v domači nalogi datum slovensko. Ko je nemškutarski učitelj to zapazil, napravil je cele litanije graj. Med drugimi se je izrazil, da dotična šola ni slovenska — to je sicer res — in zategadelj se ne sme slovensko govoriti, še manj pa slovensko pisati. Akoravno otrokom vedno pripoveduje o staronemških bogovih, se vendar ni prijeljubil šolarjem. Pač vedo, da so to same basni. Ravnotako jim pridiguje o Nemčiji, o Bismarcku, o protestantizmu itd. Kakšne namene ima pri tem, je pač jasno. Glavni namen je, oropati slovenske otroke maternega jezika in s silo ubiti v njih glave blaženo nemščino, potem pa polagoma narediti ugodna tla za protestantizem. Pač lepo postopanje! Starši! Pomislite, kaka krivica se godi vam in vašim otrokom. Ne verjemite učiteljem nemčurjem vsega, kar vam lažejo, ne poslušajte njih puhle govornice, in ko pride primeren čas, požurite se, da dobimo slovenske šole in slovenske učitelje.

Pruske marke za podpiranje nemštva v Avstriji. Društvo za podpiranje nemštva v tujini v Berlinu je ravnokar izdalo svoje letno poročilo. Iz tega razvidimo, da je to društvo pred vsem podpiralo nemštvo v Avstriji. 58.2% vseh podpor, katere je izdalo društvo za podpiranje Nemcev v tujini, je prišlo v Avstro-Ogrsko. Posebno na Češko so poslali velike svote denarja, namreč 52.342 mark, pa tudi slovenske dežele so bile deležne nemških mark. Nenaavadno skrb je posvetilo to društvo nemštva na Južnem Tirolskem, kamor se je poslalo v preteklem letu 13.378 mark. Društvo vzdržuje nemške šole v Italiji, Rusiji, Rumuniji, Bolgariji in Bosni. Poročilo napredki in da je posebno v Avstriji doseglo kar najlepše vspehe.

Nova določba za kaznjence. Dosedaj se v Avstriji preiskovalni zapor ni vračunal kaznjencem za odsluženje kazni. V drugih državah, na primer na Ogrskem, se preiskovalni zapor zaračuni kaznjencu. Justično ministrstvo je sedaj za novi kazenski zakonik pripravilo določbo, da se bo odlej tudi v Avstriji čas, katerega je predsedal kaznjeneec v preiskovalnem zaporu, pri kazni zaračunil.

Dr. Kalana je, kakor slišimo, zelo sram, ker se je tako dal potegniti od liberalnih kričarjev in je šel na pogreb „narodne žrtve v Vrbje. Hud je tudi na liberalne generale, ki se niso bolje informirali in so ga poslali na Cokanov grob, ki ga niso izkopali „klerikalci“, ampak naravna bolezen. Da so ga tako osmešili, tega ne more „žalujejo“ dr. Kalan pozabiti.

Falotstvo. Zopet piše neka liberalna propalica v „Narodnem Dnevniku“ od 28. t. m., da so se „klerikalci“ v Gradcu pogodili na Judeževe groše. Seveda manjka podpisov in dokazov. Zopet vprašamo celjske liberalne falote, naj nam s svojim podpisom odgovorijo, kdo je kaj dobil, koliko je dobil in zakaj je dobil. Govorite vendar enkrat odkrito, saj vam je s tem dana prilika, da ubijete par vam neljubih oseb. Dokler samo sumničite, igrate vlogo popolnoma navadnih, propalih, obcestnih falotov.

„Slov. Narodu“ njegova blamaža glede Masaryka ne da miru, in v svoji neumnosti hudobno blebeče, da „slovenske stranke niso dosegle od lanskega julija do letošnjega odgodenja absolutno ničesar“, a ne pove, da je bil zadnji boj v prvi vrsti namenjen zabranitvi novih krivic, in pri tem je slovenska opozicija sijajno zmagala. Znoreli liberalni klevetniki so v Celju in v Ljubljani popolnoma enaki.

Neki pod sedanjostoplo toploti trpeči A. Ž. se je spravil v „Narodnem Dnevniku“ od 28. t. m. nad premoženje „duhovnikov, menihov in nun“. V svoji boleštni zagamanosti meče okrog sebe z milijoni kakor liberalen urednik s psovkami. Svetujemo mu, naj se spravi nad premoženje raznih liberalnih magnatarjev, dohtarjev in kramarjev ter raznih židovskih baronov, ki so internacionalnemu liberalizmu tako blizu, bo na njegovo okuženo domišljijo ugodno uplivalo. Pri teh izkoriščevalcih ljudstva bodo številke veliko večje.

Krščansko-socialna stranka na Hrvaškem. „Grazer Volksblatt“ od dne 29. t. m. poroča: „Povodom združitve čiste stranke prava s hrvaško stranko bosta prenehali obe glasili združenih strank. Na mesto teh listov bo začel izhajati nov krščansko-socialen dnevnik, imenovan „Hrvaška država.“ Nova stranka bo pri prihodnjih saborskih volitvah, ki se bodo vršile po novem volilnem redu, postavila lastne kandidate in bo gotovo v večini okrajev, ki pripadajo dosedaj koaliciji, zmagala. Novi stranki bo načeloval najbrž dr. Horvat. Nove volitve v hrvaški sabor se bodo vršile v bližnjem času, ker je deželna vlada stala vsem županom nalog, da morajo biti do 4. septembra volilni imeniki sestavljeni in sicer po volilnem redu, ki ga je sabor v zadnjem zasedanju sprejel. Volilni imeniki se morajo takoj v svrhu reklamacije razpoložiti v občinskih pisarnah v javni vpogled.

Za Wahrmondom žaluje celjsko liberalno glasilo od dne 27. julija. Sedaj, ko so vsi nacionalni Nemci, razun par dunajskih šmokov veseli, da so se odkrižali Wahrmonda, ki je navaden, sebičen, političen komedijant brez vsake temeljitosti in zmožnosti, pride smešni „Dnevnik“ in plaka za njim. Vidi se, da postaja toplo in to vpliva na možgane.

Poslanec Ivanišević izstopil iz Hrvaške stranke. Iz Zadra se poroča, da je poslanec don Franc Ivanišević izstopil iz Hrvaške stranke ter vstopil v novo ustanovljeno hrvaško krščansko-socialno stranko. Kakor se čuje, bo Ivanišević prevzel vodstvo novega strankinega dnevnika.

Velik izlet vseh čeških Orlov bo dne 13. in 14. avgusta v Kromerizu.

Kje je surovost? Radi Cokanove smrti, ki je dobil od nekega fanta, katerega je napadel, nekoliko poškodb, a ni radi tega, ampak radi bolezni popolnoma naravne smrti umri, kakor uradno trdi državno pravdnostvo, so liberalci slikali v vseh barvah „klerikalno surovost“. Laž ima kratke noge, in to obrekovanje je bilo kmalu krepko zavrnjeno. Kje je pa surovost v resnici doma, priča naslednji dogodek:

V bližini Petrovč sta se pred kratkim ovekovečila dva Sokolice s posebno korajžo. Dasiravno brata po krvi, sta se vendar tako ljubila, da sta začela eden drugemu dajati občutne batine. Konec koncev je bil, da je dobil eden od njiju občuten sunek z nožem. Junaškemu bratu je sodišče v priznanje zaslug dovolilo brezplačno stanovanje.

Blamaža. Ljubljanski „Slov. Narod“ se je silno blamiral. Kakor smo zadnjič poročali, se je z vso vmeno zavzel za Masarykove intrige. To je bilo pa vendar nekoliko prehudo za ljubljanske Vseslovane, in „Slovenski Narod“ od včeraj, 28. t. m., mora krepko preklecati. V daljši notici mora zatajiti svojega ljubljence in celo govoriti o „neodpustljivem in krivičnem“ postopanju Masarykovem, ki „je udaril sam sebe po ustih“. Da, da, liberalni uredniki brez blamaž ne morejo živeti.

Minister Ritt v Bohinju. Deželna zveza za tujski promet v Ljubljani nam poroča, da pride prve dni avgusta minister javnih del, Avgust Ritt, z rodbino na daljše bivanje v Bohinjsko Bistrico, ter se bode naselil v Grand hotelu „Triglav“, kjer je jako lična dependenca vila „Bogomila“ pripravljena. Po sedanjih izveštjih ima minister tudi namen, ustaviti se nekaj dni na Bledu. Ta novica se bode na Bledu in v Bohinju pozdravila s tem večjim veseljem, ker je minister tudi glavni šef državne organizacije za tujski promet, kateri dolguje tudi naš slovenski jug veliko zahvalo. Zeleti je, da najde minister v teh divnih gorenjskih krajih prijeten odpočitek in blagodejni mir. Zeleti pa je tudi, da vzame seboj najboljšo vtise o razvoju tujškega prometa na našem jugu.

Šentiljski dom. Kakor se nam poroča, se otvoritev šentiljskega doma radi nekih zaprek pri izgotovitvi ne vrši 14. avgusta.

Štajersko.

Mariborske novice.

Iz sodne dvorane. V četrtek dne 21. julija (je sedel na zatožni klopi Friderik Fekonja, obtožen radi tatvine. Friderik Fekonja je šele 20 let star, rojen v Brengovi, župnija Sv. Anton v Slov. goricah, ter je bival zadnji čas v Göttingu nad Gradcem. Zaradi tatvine je sedaj ponovno kaznovan, ker je dne 27. maja t. l. ukradel trgovskemu slugi Avg. Munterju v Gradcu kolo, vredno 90 K., ter se je peljal z njim v Maribor, misleč ga zastaviti, kar se mu pa ni posrečilo. Iz Maribora se je peljal zato dalje v Brengovo k svojemu očmu Tomažu Borko, (pri katerem se je, ker je našel hišo zaprto, skozi podstrešje priplazil v hišo in tam ukradel 36 K. denarja in pa nekaj jedil. Že pred dvema leti je na isti način svojemu očmu ukradel 20 K., kar se pa takrat ni naznačilo sodnji. Z denarjem, ki ga je ukradel, se je peljal Fekonja zopet v Gradec, kjer se je nekaj dni okrog klatil in zopet ukradel nekaj podrobnosti Janezu Wippl. Za vsa ta njegova dela in skrb mu je sodnija prisodila, sedaj 6 mesecev varnega zavetja.

Mariborski protestantje postajajo dan za dnem bolj drznejši. Najprvo zahtevajo Lutrovo ulico v bližini stolne cerkve in škofijske palače, a v soboto dne 30. julija hočejo napraviti velik rumel proti boromejski encikliki. Na vrh pivovarne Götz sklicuje Gustav Adolfverein za soboto dne 30. julija zvečer ob 8. uri protestno zborovanje mariborskih luterancev in svobo-

domiselnih Nemcev. Veliki rudeči lepaki naznanjajo mariborskim radovednežem, da bodo govorili na tem zborovanju: pastor Mahnert, dr. Ursin in ljubljanski ateist pastor dr. Hegemann. Krika bo veliko, druge nesreče menda ne.

Maribor. Mihael Černešek iz Ptuja, ki bi moral predsedati štirimesečno ječo, jo je srečno popihal. Mariborsko c. kr. okrožno sodišče je izdalo za njim tirnico.

Maribor. Beračenje protestantov za nove zvonove v lutrijski cerkvi presega vse meje dostojnosti. Nabiralec nadlegujejo pri tem beračenju tudi katoličane s pretvezo, da se gre za „Kristusovo cerkev.“ — Nekateri monter Löwenstein je v protestantovski cerkvi odprl puščico in odnesel drobiž. — Protikatoliški drzneži so nahili na mariborske katoliške cerkve in hiše vse polno svojih rudečih lepakov za shod proti papeževi encikliki. Celo cerkvena vrata pri baziliki Matere Milosti in na samostanu so prelepili z lepaki. Protestantovsko izzivanje!

Mariborski mestni očetje so se pri občinski seji dne 27. julija hudo skregali med seboj. Župan dr. Schmiederer je naznanil, da je ministrstvo zavrglo odlok namestništva, s katerim se občini Studenci ne dovoljuje tedenskih sejmov. Občinski svetniki se boji, da bo sedaj vsled teh sejmov v Studencih mesto Maribor oškodovano. — Občinski svetnik, ponemčeni Čeh Havliček, je nato ostro napadel nekatere tovariše zaradi znane gledališke afere. Prišlo je do ostre kontraverze, konec katere je bil izstop Havlička in Bernharda iz gledališkega odseka.

Slovenske narodne barve razburjajo mariborske nemškufarske trgovce in komije. V neko tukajšnjo trgovino je prišel neki mariborski nemškufarski trgovec, ki je postal silno nervozen, ko je opazil slovenske vžigalice. Ali vas slovenski denar nič ne razburja?

Mariborski Nemci in nemčurji, ki imajo le par pedit zemlje na Pesnici so romali včeraj vsi na volišče za posilinemške kandidate. Vrnili so se z dolgimi nosovi nazaj v Maribor.

Namišljena dedščina. Kamnoseški pomočnik J. Scheligo iz Gradača, ki je bil v delu pri Götzu je od tožilca žganja Janeza Fleckerja izvil 55 kron denarja s pretvezo, da je po svojem stricu podedoval 120.000 K. Na isti način je osleparil tudi gospodinjjo, pri kateri je stanoval. Izročili so ga sodišču.

Celjske novice.

Celje. Poročil se je v nedeljo, dne 24. julija v farni cerkvi na Jesenicah gosp. Iv. Radej, veleposelnik in trgovec v Celju z gospico Marico Zoretovo z Jesenic na Gorenjskem.

Celje. Pred tukajšnjim sodiščem je bila dne 23. t. m. na dva meseca težke ječe obsojena delavka Marija Rajer iz Trbovlj, ker je dne 10. t. m. v Dolu pri Hrastniku v Močivnikovi gostilni tako razbijala, da jo je moral orožnik aretirati. — Ker se je zoperstavljal orožnikom je bil dne 23. t. m. pred tem sodiščem obsojen na osem mesecev težke ječe neki potepuh Janez Kralj iz Štor pri Celju.

Celje. Pri 50letnici, oziroma zlati maši mil. g. opata Franca Ogradi se bode sledeče popevalo. V soboto zvečer za podoknico tri pesmi slovenskih skladateljev. Pojejo nekateri gospodje iz raznih društev in pevec orglarske šole. V nedeljo pri vrodu „pesem zlatomašniku“, priredil K. Bervar. Pri slovesni sv. maši se bo izvajala slovesna (jubilejna) maša, vglasbil Jos. Gruber op. 105. Poje mešan zbor 40 pevcev s spremljavo orgelj in orkestra tukajšnje mestne godbe. Kot vloga pa se poje: „O quam suavis est,“ s spremljavo štirih pozaven; zložil Ig. Mitterer, koral, po novi vatikanski izdaji. — Popoldne pa bode slovesna liturgija Sreca Jezusovega, vglasbil Angelik Hribar.

Celjska policija se je naučila slovenski. To je najnovejši čudež zadnjih dni. Ko so se vrnili štajerski slovenski romarji v torek, dne 26. julija ob 5. uri popoldne v Celje, so svetovnoznanani celjski policaji znali vsi od kraja slovenski govoriti na celjskem koldvoru. Prijazni so bili pa tako s potniki, da zaslužijo kolajne. Naši romarji so sicer mirno prenesli policijske „prijaznosti“, a zahteva naša ostane: Celjska policija se mora poddržaviti.

Ptujске novice.

Ptuj. Dravski most je bil te dni precej poškodovan po nekem lesnem splavu. Vsled tega je splavarjenje mimo Ptuja po Dravi za toliko časa, da se poškodba popravi, ustavljeno.

Ptuj. Brodar Franc Kranjc pri Sv. Martinu pri Vurbergu je našel dne 22. t. m. na levem dravskem bregu pripravljen moško truplo, ki je bilo že čisto razjedeno. Truplo je dolgo 175 cm. Nesrečnej je star približno 20 do 30 let. Agnosciralo se ga še do sedaj ni.

Drugi kraji.

Romanje iz Posavja na Brezje. Romarski vlak od Brezje naprej je dne 26. t. m. pripeljal 600 romarjev h Mariji Pomagaj. Pridigovali so č. gg. župnik Pernat, kaplana Trajnik in Božiček, in za sklep na blejskem otoku gospod Spindler. Od najlepšega vremena spremljano romanje je bilo udeležencem pravo duhovno in telesno razvedrilo, tako da so se radostnega srca dne 27. t. m. zvečer vračali iz romanja domov.

Pesnica. Dasiravno zadnji čas ves nemški tabbor z velikansko silo deluje na to, da bi si čim prej podjarmil slovenske občine med Mariborom in Spielfeldom, vendar nič ne doseže. Vse slovensko ljudstvo v teh krajih se je strnilo v boj proti narodnemu nasprotniku. Zmaga slovenskih mož v Pesnici dne 28. julija je velevažna za nas. Naši možje so stali trdni kot skala. Izvoljeni so v III. razredu z 50. do 48. glasovi za odbornike: Jančič Franc, Herič Alojz, Sekol Ivan in Sekol Franc; za namestnika: Vertnik A. in Čep Rudolf. — V II. razredu s 15. do 13. glasovi: Vlasak Matej, Toplak Valentin, Tuš Janez in Supanič Leopold; za namestnika: Šauperl K. in Kraner Ignacij. — V I. razredu so zmagali s 5. glasovi proti 4 slovenskim Nemci (!?!): Pile, Jager, Fleischhacker in Fuschl. Namestnika sta Slovenca Polančič Ivan in Potrč Ivan. — Slava zavednim našim pristajšem v slovenski Pesnici!

Devica Marija v Puščavi. Miha: Hej! Sliši, Jože? Ali greš v nedeljo popoldne z menoj v planino čakati divjega petelina, ki se že dalje časa okrog potika in skriva? — Jože: No, kaj pa ti pride na misel ravno sedaj ta petelin! Ali ne veš, da se vrši v nedeljo dne 31. julija popoldne v Puščavi, pravzaprav v Činžatu, v gostilni gospoda Josipa Brezonečija velika ljudska slavnost v korist obmejnim Slovincem? — Miha: Ne, tega pa še nisem nikjer slišal praviti. — Jože: Ne? No, potem pa ti moram že jaz natančneje razložiti. Puščavski fantje in dekleta nastopijo na odru z dvema zanimivima igrama in pevci bodo tudi nekaj lepega zapeli. Pa to še ni vse. Kar je največje pozornosti vredno, je to, da se ustanovi ta dan tudi podružnica „Slovenske Straže“ za župniji Sv. Lovrenc in Puščava v obrambo proti šulferajnu in Südmarki, ki je baje tudi tukaj že vtaknila svoje kremplje vmes, ter pride govorit gospod dr. Leskovar iz Maribora. — Miha: Gromska toča! Če je pa temu tako, potem pa se naj le raje veseli petelin v planini svoje prostosti, kakor da bi jaz zane-marjal svoje narodne dolžnosti. Trdno ti obljubim, da se vidi, da ob 5. uri popoldne v igralnem kozoleu, kjer se nama bo gotovo prijetneje godilo, kakor pa v strmi planini. — Jože: Me veseli, dragi prijatelj, da si tako dobrodušen in bratoluben. Torej na veselo svidenje!

Sv. Jurij ob juž. žel. Poselniku Antonu Koželju v Stopcah je dne 22. t. m. popoldne pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Škode je čez 1500 kron, ki je le deloma krita z zavarovalnico. Sumi se, da je zažgal slaboumni posestnik Mihael Cmok, katerega je videla posesnica bežati od goreče hiše.

Slov. Bistrica. Nameravana mladeniška igra in ustanovitev „Slovenske Straže“ se ne bo vršila dne 31. julija, ampak pozneje. Zdaj se pripravimo, da gospode dijake dne 15. avgusta v našem mestu prijazno sprejmemo in z obilno udeležbo njihovo prireditve počastimo.

Sv. Jakob v Slov. gor. Naši „Štajerčevi“ junaki še vedno ne morejo preboleti hudega poraza pri zadnjih občinskih volitvah. Zvijajo se na vse načine, samo občine še ne dajo radi iz rok. Najbolj huda sta oba kandidata za županski stolec „Santl“ in Ferkov Korl. Z Reiningerjevo pomočjo se je skrpual neki rekurz zoper izvršene volitve, ki bode še vsaj za nekaj trenutkov podaljšal življenje umirajočemu nemškufarstvu. „Štajerco“ je pri nas bil nekdaj zelo razširjen, imel je blizu 100 naročnikov. A ljudje so spoznali lažljivo pisavo lista in so se mu skoraj vsi izneverili. Le nekaj štajerčijanskih revčevok se še le skriva po šentjakobskih kotjih. Pač pa ima naše ljudstvo naročene „Stražo“ in „Slovenskega Gospodarja.“ — Vinogradi kažejo po nekod zelo slabo. Posebno tišči vinogradniki, ki so zamudili pravočasno škropljenje, ne bodo imeli dobre vinske letine. Sadja tudi ne bo mnogo. Seno pa so nam večkrat poplavili nallivi. Toča nas je že tudi enkrat občutno obiskala v enem delu župnije. — Nekaj starišev iz Hlapja, Pačnika, Šomarta in Lilaškega vrha pošilja svoje otroke v šulvereinsko šolo na Sladki vrh v sosednji emureški župniji. Slovenski stariši, ne pomagajte narodnemu nasprotniku, vzgojevati zopet novih nemškufarjev!

Iz Pohorja. Lepa Ribnica je pri občinskih volitvah padla. Dozdaj so imeli Slovenci večino, od zdaj jo bodo pa imeli posilinemci. Nekateri so prišli — sve sti si zmage — izzivat s plavicami. Že se govori, kako bodo odpravili slovenski napis na občinski hiši, slovensko uradovanje itd. K tej zmagi mi malo pripomogel neki nesramni dopis v „Narodnem Listu“. Ni lepo, ako taki, ki se med Slovence prištevajo, pomagajo nasprotnikom do zmage. — Zbotali so od vseh strani volilce iz Gradača, Maribora, Sv. Antona itd., ter na tiem agitali, drugi se pa niso tega nadjali.

Vodraci. Najprej konstatiramo, da je gospod dr. Ploj vsiljiv politik. To dokažemo. Dr. Ploj je hotel vsiliti svojo „Neslogo“ našemu prvoboritelju gospodu Jožefu Munda. Ta se je z energičnim postopanjem odkrižal vsiljivega dr. Ploja. Gospod dr. Ploj! Tako vas je priprost, neuk in pa značajan kmet pogal v kozji rog. Vi ste začeli vsiljevati tudi nekemu drugemu kmetu v Vodracih svojo „Neslogo.“ Poslali ste mu jo že dvakrat in mu pišete: „ako jo obdrži tretjkrat, bode jo moral plačati. Pa je ne bo plačal. Kmet je toliko prebrisan, da se vas je obranil. Ako mu še četrtokrat pošljete, jo vam bo zopet vrnil in vas bo imenoval političnega vsiljivca. [Ste razumeli? Boste, gospod dr. Ploj, že kmalu odjenjali!]

Iz Menine planine. Ker se je že drug zgovorni letoviščar na Menini oglasil, poiskal sem si blažene

samote na nasprotnem griču. Če bi se me z onim zamenjalo, bi pri političnih frajlicah (ljubljanški sol prišel v zamero ter zaslužil metlo, šopke pa bi odnesli celjski abiturijenti, ki so zadnjič svirali), pelli, igrali in plesali v čast sv. Cirilu ter vabili na to pobožnost tudi mene. Pa bom raje počakal, da nas posetijo katoliški akademiki, da se bo videlo, da dijak in liberalec ni treba biti identično. Veliko so zamudile one krščanske obitelji, katerih sinovi-dijaki so pionirji protikrščanskega svobodomiselstva. Niti enega dijaka nimamo, ki bi si upal pokazati krščansko prepričanje. Gornjegraščani, ki ste katoličani, a imate liberalne časnike, pomislite kam plove mladina, ki sreba iz njih mržnjo do katoliške stvari.

Brežice. Opozarjamo vso bližnjo in daljno okolico na veselico, ki jo v nedeljo dne 31. t. m. ob ½. uri popoldne prirede slovenski katoliški narodni abiturijenti in abiturijentkinje v Narodnem domu v Brežicah. Na sporedu je igra „Deseti brat“, petje in komers. Vstopnina k igri in koncertu po 1.60 K, 1 K, 60 in 30 v, h komerzu prosta. Pridite prav mnogoštevilno!

Sv. Benedikt v Slov. gor. V ponedeljek dne 25. julija se je doigrala tukaj izredno žalostna tragedija. 21let. M. Rožman se je pripeljala od Sv. Trojice in pila na cesti pred gostilno gospoda Fekonja vino, v katerem je bil arzenik (strup). Med bruhanjem je došla k Sv. Trojci, kjer je po večurnih težkih mukah umrla. Poklicani zdravnik (gospod dr. Kraigher) je mogel le konstatirati težko zastrupljenje (po zavžitju velike množice arzenika. Osumljena zakonska Fekonja sta bila še isto noč pripeljana v preiskovalni zapor pri Sv. Lenartu. V sredo popoldan je obducirala komisija iz Maribora (ali ni bližje Sv. Trojice nobenih zdravnikov, da morajo klicati oddaljene iz mesta Maribora, s čemur narastejo stroški na večkratni znesek! opomba uredništva.) mrtvo truplo zastrupljene, ki je potrdila izjavo gospoda dr. Kraigherja. Vso nadaljnjo postopanje v tej zadevi je prevzelo c. kr. okrožno sodišče v Mariboru.

Novacerkev pri Celju. V nedeljo dne 24. julija se je vršil v Vizjakovi gostilni ples. Ko so se vračali nekateri fantje iz Novecerkve domov, so prileteli za njimi brata Viktor in Jožef Javornik ter J. Flis. Pri tepežu je dobil Jožef Javornik od posestnikovega sina Mihaela Dokler z nožem smrten sunek. Tudi Viktor Javornik je dobil težke poškodbe z nožem. Doklerja, ki ima močne rane na glavi in po telesu, so izročili okrožni sodnji v Celju.

Gradec. V noči od sobote na nedeljo in od nedelje do ponedeljka se je tukaj izvršilo zopet nebroj pobojev in drugih lumparij. V bližini Prankerjeve ulice je v soboto ponoči okoli 11. ure brez vsega povoda napadla roparska tolpa, obstoječa iz kakih 10—12 moških, ali bolje rečeno anarhistov, dva železniška uslužbenca. Enega izmed njih so vrgli na tla in ga z nožmi obdelovali. Anarhisti so jo potem brez vsega sledu popihali. — V Jožefovi ulici se je v soboto zvečer pogovarjal neki delavec s svojo zaročenko mažarski. Mimoidoči delavec Jožef Reizenzahn ga je pozval, naj govori nemški. Prišlo je do prepira. Reizenzahn je udaril mažarskega delavca s steklenico po glavi ter mu vsled tega prizadjal težko in globoko rano. — Pri Leonhardovi mitnici so se v nedeljo ponoči sprli tri moški, kar je povzročilo nazadnje pretep. Nekega Mihaela Leskija so pri tem zabodli globoko v pljuča, vsled česar je izgubil veliko krvi. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v graško bolnišnico. — Pri trdki pohištva R. Kollndorfer in F. Rail na Franciškanskem trgu je v nedelje zvečer udomil neki tat v prodajalno ter odnesel iz blagajne okoli 950K. Tatu so videli pri njegovem delu, pa jo je ravno med tem popihal, ko so hiteli po pomoč.

Koroško.

Dobrlavas. Nova maša. Letos se odlikuje zlasti Podjunska dolina po razmeroma velikem številu novih maš. Izmed 5 koroških Slovencev, ki pojo letos nove maše, so 4 Podjunčani. Tudi našo faro je doletela letos ta redka čast, da smo mogli v nedeljo dne 24. julija pozdraviti domačina častitega gospoda Frana Vastelna kot novomašnika. Vsled slabega vremena ni prihitelo toliko ljudstva, kakor je to navada po Slovenskem, posebno na Koroškem, a vseeno je bila velika dobrolska cerkev okrog 10. ure, ko se je začela slavnost, že natlačeno polna. Pridigal je župnia škocijanski častiti gospod Vinko Poljanec, ki je v vznesenih besedah orisal težavno službo duhovnika, zlasti slovenskega, duhovnika na Koroškem. Po svetem opraviilu smo se zbrali v nalašč zato napravljeni in zelo okusno okrašeni uti ob kolodvorski restavraciji gospe Vedenikove. Ne samo obrazi gostov so se razjasnili pri rujnem vinu, ampak tudi nebo se je popoldne zopet prijazno nasmejalo. Ne smemo pozabiti tudi vrlih dobrolskih pevcev, ki so s svojimi res izbranimi in vseskozi dobro izvežbanimi glasovi veliko pripomogli k občenemu razvedrilu. V ponedeljek, na dan svetega Jakoba, je opravil novomašnik svojo drugo sveto mašo v podružni cerkvi rojstne vasice, v Lovankah, nakar je povabil ostale goste na svoj rojstni dom, kjer so bili v lepo pripravljenem štednjku dobro pogoščeni. Mi pa želimo vrlému rojaku, ki pride sedaj za kaplana na Prevalje, v novem stanu mnogo srečnih in uspehov polnih dni.

Koprivna. Po neutrudljivem prizadevanju častitega gospoda župnika Ivana Hojnika smo začeli

popravljanje podružno cerkev svete Ane, ki obeta postati zelo lepa in zanimiva, zlasti ker nameravamo postaviti tudi lursko kapelico, skozi katero bo tekla voda. — Sicer pri nas nič ni novega, samo jagod je toliko, da je vse rudeče.

Kotlje. V nedeljo dne 24. t. m. je pel pri nas novo sv. mašo častiti gospod Vinko Razgoršek, kojega stariši so doma iz Pake na Štajerskem. Redka slovesnost je bila nova maša in sploh edina, kakor se spominjajo najstarejši farani. Vreme je motilo slovesnost, kajti drugače bi bilo prispelo veliko več ljudstva. Visok maj so postavili vrli Kotlji. Pridigoval je novomašniku častiti gospod dr. Lambert Ehrlich, knezoškofijski dvorni kaplan v Celovcu. Obed se je vršil v Ledinekovi gostilni. Drugi dan je bil izlet v Sele na Štajerskem, nato pa je pogostil častiti gosp. Razgoršek še ostale goste na svojem domu.

Za „Slov. Stražo“ so nabrale družice na novi maši častitega gospoda Fr. Vastlana v Dobrlivasi 40 K 40 vin. Živele!

Celovec. Novo izdelovalnico cerkvenega orodja in posode otvoril v Celovcu slovenski rojak Albin Klešnik.

Dobrlavas. Podružnica „Slovenske Straže“ so ustanovili v Dobrlivasi dne 10. julija. Podružnica šteje že 80 članov.

V Pliberku imamo Narodni dom, a postrežba je skoraj izključno nemška. Merodajne osebe naj to sramoto popravijo!

V St. Lenartu pri Sedmih studencih je bil v nedeljo teden slovesno inštaliran častiti gospod Andrej Sadjak, prejšnji mesni kaplan v Celovcu, za župnika. Ljudstvo je veselo, da je dobilo vnetega slovenskega duhovnika.

Koritnjaka ali po nemško Steinbiera se na Koroškem proizvaja še 450 hl. Svoje dni je v celovski okolici skoraj vsak kmet varil koritnjak, sedaj pa ječmen prodajo in kupujejo špirit, ki ga namešanega z vodo nudijo poslom in delavcem kot „hajst.“ Poslanec Einspieler se je svoječasno trudil, da bi povzdignil varitev koritnjaka, a brezuspešno.

Velikovec. Umrla je dne 16. t. m. pri Sv. Neži pri Velikovu gospa Marija Podgorca, po domače Majričeva mati. Pokojnica je bila mati častitega gospoda msgr. Valentina Podgorca, kateremu izrekamo tem potom naše iskreno sožalje.

Nakup. Kumrovo kisló vodo v Tolstem vrhu, ki je bila last gospoda J. Nawratila, vpokojenega železniškega uradnika v Lipnici na Štajerskem, so kupili za 18.000 K gospodje: Anton Pesek, učitelj v Narodni šoli v St. Rupertu pri Velikovu, dr. Vinko Hudelist, zdravnik v Velikovu, ter dr. Ferd. Müller, odvetnik v Celovcu. Omenjeni gospodje nameravajo podjetje povečati in bodo proizvajali vodo v vse slovenske dežele.

Primorsko.

Vandalizem 2000letnih kulturonoscev. Pred kratkim se je preselil iz Pulja v Poreč hrvaški odvetnik gospod dr. Ivan Zuccon, ki je obenem deželni odbornik istrski. Nad vratni stanovanja je pritril tablo z napisom: „Odvjetnik dr. I. Zuccon — Avvocato.“ — Poreške ultra-italijanaše je ta nedolžna tabla tako bodla v oči, da so jo ponoči popolnoma razbili in zamazali. G. dr. Zuccon je ta vandaličen čin 2000letnih kulturonoscev ovadil na pristojnem mestu, zahtevajoč od občine povrnitev stroškov, ter izsleditev in kaznovanje storilcev.

K imenovanju tržaškega škofa. Z ozirom na vesti, da bo imenovan tržaškim škofom nemški rektor „Anime“ v Rimu, pravi „Gorica“, da je glasom njenih informacij sedaj edini resni kandidat mons. Francesco Castelliz, katehet na ženskem učiteljskem in vodja centralnega bogoslovnega semenišča v Gorici.

Iz koperske „razstave“. Z velikim pompom so istrski italijanaši otvorili s 1. majem takozvano „istrsko deželno razstavo“ v Kopru. Otvoritvene slavnosti se je udeležil c. kr. namestnik princ Hohenlohe in sekojska načelnika in poljedelskem in trgovinskem ministrstvu. Pozneje je „razstavo“ obiskal oficijelni finančni in poljedelski minister. — A vsi ti visoki obiski niso zamogli te mizerne razstave dvigniti do kake veljave, temveč predstavlja, prej ko slej, pravo mizerijo istrskega italijanaštva. — Italijani so hoteli s prezirom odstraniti Slovane od sodelovanja na razstavi, kar se jim je tudi posrečilo. Ali s Slovani so odstranili tudi večino v deželi: slovansko ljudstvo. Danes je poleg beneških levov — razstava prazna, in le redki je človek, ki se izgubi tja notri, kajti govorijo se že med Italijani samimi, da je škoda, odriniti kronico za to žalostno mizerijo. No, na nečem so prireditelji te razstave vendar le bogati, namreč na: velikanem deficitu, kateri jim dela sive glave, in ki se od dne do dne množi. — Gotovo je že danes, da bo to z ošabnostjo in pompom otvoreno podjetje končalo z groznim finančnim in moralnim krahom.

Narodno-obrambno delo.

Za „Slov. Stražo“ nam je poslal g. Cvahte večje število obrabljenih znamk. Hvala!

Südmarka na lovu. Poročali smo, kako je neki Scherbaum iz Heba na Češkem lazil po spodnještajerskih mestih in trgih ter lovil na posebnih shodih

obrnike za Südmarko. Sedaj se je podal na Koroško in prireja zopet tam za obrtnike in rokodelce posebno organizatorične shode. Zadnjo nedeljo, dne 24. julija, je imel ta Südmarkin agent zborovanje v Borovljah, ter je obljuboval vsakojake podpore tistim, ki se vdinjajo pri Südmarki. Slovensko ljudstvo pazi na to, kdo izmed tistih, ki mu ti nosiš denar, se vdinja pri tem društvu.

Solski otroci za Südmarko. Učenke šestega razreda mestnega dekliškega liceja v Gradcu so zložile ob koncu šolskega leta 41 kron 50 v za Südmarko. Seveda so nemški listi sedaj polni slavošpevov za te mlade nemške junakinje. Lep duh mora vladati v nemških šolah, da že mlade učenke delujejo s takim vsenemskim ognjem za Südmarko. Kak vris bi nastal, ako bi na primer gojenci kakega slovenskega zavoda nabirali za „Slovensko Stražo“! Ogenj in pa žveplo bi letelo na profesorje in nemški svet bi vedel za nekaj novih — panslavistov.

Požarne brambe na Nemškem prirejajo velike slavnosti na korist Schulvereinu. V nekem vabilu na tako slavnost se glasi: Mi, ki smo poklicani, da gasimo goreče hiše, moramo pomagati gasiti tudi goreči plamen slovanske nevarnosti, ki preti našim bratom na jezikovnih mejah južnoavstrijskih. Res, na tako visoki štadij še Nemci niso nikdar pritrili o svojevalno in napadalno delo kot zadnji čas. Vidijo, da se slovensko ljudstvo brani, snuje obrambna društva, zatoorej pa hitijo, kolikor se da, da bi nas ugonobili čim prej. Celo ognjegasce vprežejo v šulvereinski jarem. Kaj pa slovenske požarne brambe?

Češka Matica Školska. Češko šolsko obrambno društvo Matica Školska izkazuje za leto 1909 velik napredek. Dohodkov je imelo društvo v letu 1909 1.402.219 K, izdatkov pa 1.216.172 K, preostanek znaša 186.046 K. Matica Školska je darovala 14.000 K za dunajsko Komenskega društvo in 10.000 za češko šolsko društvo v Poljski Ostravi. Matica razvija svoje delovanje najbolj na Severnem Češkem. Od 70 šol, ki jih vzdržuje Matica Školska, jih je 50 na Češkem, 12 na Moravskem in 8 v Šleziji. Otroških vrtcev ima društvo 37 na Češkem, 18 na Moravskem in 4 v Šleziji. Skupno obiskuje družbine zavode na Češkem 8744, na Moravskem 2438 in v Šleziji 1976 otrok. Letni proračun za 1910 izkazuje 1.445.000 K izdatkov. — Na delo za našo „Slov. Stražo.“

Strankarstvo. V Celju ima Ciril-Metodarija agenturo za Štajersko, koje vodi je Ivan Prekoršek. Da bi pokazal svoje nadstrankarstvo, udeležil se je izrečno kot odposlanec liberalne stranke Cokanovega pogreba v Žalecu. Si je treba zapomniti za slučaj, ako bi še vendar bil kdo tako naiven in trdil, da je Ciril-Metodarija zgolj narodna.

Aksiom. Liberalna štajerska stranka, ki se rekrutira iz rojenih Slovencev, je razglasila v svojem oficijelnem glasilu „Narodni Dnevnik“ z dne 23. jul. za narodno-obrambno delo to-le načelo: „Izgredi s stališča dostojnosti niso manj obsojanja vredni, če so naperjeni proti nemškutarjem, mesto proti lastnim bratom in rojakom.“ S temi programatičnimi besedami ošteva omenjeni list rodoljuba, ki je imel veliko bojov z nemštvom, katere je vse srečno izvojeval. Človek lastnim očem več ne verjame, če čita v slovenskem listu besede, ki jih more zapisati le narodni izdajica.

Cesarjevo 80letnico bodo Nemci slavili s tem, da nabirajo prispevke za svoja narodno-obrambna društva. Slovenci, mi pa se spominjamo ob tej priliki „Slov. Straže.“

Iz nasprotnega tabora. Nemška šulferajnska šola v Sevnici ob Savi ima dne 31. julija običajno šolsko slavnost. — Nemški šulferrein dela z mrzlično naglico, da bi čim več slovenskih otrok v Sevnici in bližnjem Posavju ponemčil. Šulferrein bi bil rad še nepotrebno šolo obesil deželi v javno oskrb, a odločni nastop naših mož in poslancev je to zabranil. — Šulferrein bo povečal nemško šolo v Hrastniku v štiri-razrednico. — V Ptuj se vrši prihodnjo nedeljo koncert, čegar čisti dobiček pripade Südmarki. — Naši narodni nasprotniki so marljivo na delu; delujmo tudi mi za „Slov. Stražo.“

Ali smo v letu 1910, ali 1913.

Profesor David Lyon, ravnatelj znanstvenega muzeja, spojenega z velikim ameriškim vseučiliščem v Harvardu, trdi, da živimo v letu 1913, in ne v letu 1910.

Trdi namreč, da je kralj Herod umrl leta 750 po rimskem štetju, a ne kakor je splošno mnenje leta 753. Ker pa se je rodil Kristus leto pred Herodovo smrtjo, torej leta 749 od zgrajenja Rima, bi se morala začeti naša števna doba od tega časa.

Profesor Lyon navaja za svojo trditev sledeče dokaze:

Najnovejše preiskave so dognale, da je vladal Arhilej, sin Herodov, do leta 795, obenem se pa tudi ve, da je vladal devet let, iz česar se mora sklepati, da je zasedel prestol leta 750.

Kakor znano, je Herod razdelil na smrtni postelji svoje kraljestvo med svoja dva sinova.

Dognano pa je, da je Antipas, drugi sin Herodov, vladal do leta 792, in našli so se dokumenti, ki dokazujejo, da je vladal 42 let.

To je bil torej dokaz, da se je Kristus rodil l. 749 in da mi živimo danes v letu 1913, in ne pa v letu 1910.

Tako poroča angleška „Daily Mail.“

Narodno gospodarstvo.

Svinjski sejem na Dunaju, dne 26. julija 1910. Na današnjem sejmu je bilo 500 alpskih svinj in 1452 ogrskih svinj več kakor na zadnjem sejmu. Plačevale so se ogrske dobro pitane od 117—120 vin., ogrske na pol pitane od 106—116 vin., ogrske lahke in stare od 94—104 vin., alpske od 116—132 vin. kg žive teže. Kupčija z alpskimi svinjami je bila živahna, ter so ostale cene, kakor prejšnji teden, v nekaterih slučajih so se plačevale za 2 vin. dražje. — Ogrske dobro pitane svinje so se zaradi večje množine plačevale za 4—6 vin. ceneje.

Cene živini. Sejem v Mariboru dne 27. julija 1910. Prignalo se je 209 volov, 6 bikov, 424 krav in 15 komadov mlade živine; skupaj 654 komadov. — Cene so bile kakor na zadnjem sejmu. Posebno dojne krave in dobro pitani voli so bili dragi, dočim je cena pri slabejši vrsti volov padla za 1—2 K. Plačevalo se je za dobro pitane vole od 78 do 80 K, za na pol pitane vole od 60—70 K, za slabejše od 62—64 K, za vole, kateri so namenjeni za pisanje od 58—60 K; za dobro pitane krave od 62—64 K, za na pol debele od 58—60 K, za slabe od 40—44 K; za dobro pitane bike od 58—60 K; za dojne krave od 60—62 K 100 kg žive teže. Za teleta 1 K do 1 K 10 vin. kg žive teže.

Sejem na Dunaju dne 25. julija 1910. Na sejmu je bilo 3409 volov, 621 bikov, 871 krav in 452 bivolov, skupaj 5353 komadov. — Plačevalo se je za dobro pitane vole od 94—104 K, za na pol pitane od 82—92 K, za slabejše od 74—80 K; za dobro pitane bike od 92—96 K, za na pol pitane in slabejše od 78—80 K; za dobro pitane krave od 78—86 K, za srednje in slabejše od 70—77 K; za jako slabo živino od 46—62 K 100 kg žive teže. — **Tendenca:** Na današnjem sejmu je bilo za 267 komadov manj kakor na zadnjem. — Kupčija z biki je bila jako živahna; bilo je 143 bikov manj, kakor zadnjič, ter so se za 2 K dražje plačevali. — Kupčija z dobro pitano živino je bila malo mrtva, cena je padla pri dobro pitani živini za 1—2 K, pri na pol pitani za 1 K, pri slabejši živini so bile cene, kakor na zadnjem sejmu. — Neprodanih je ostalo 60 komadov. V inozemstvo se je prodalo 1817 komadov.

Graška trgovska in obrtna zbornica proti zahtevam kmečkega ljudstva. Že dolgo časa zahteva naše ljudstvo na deželi, da se dosedanje stroge določbe pri izvrševanju tesarških, mizarških, zidarških, čevljarških in drugih rokodelskih obrti spremene v toliko, da ne bi bilo treba pri vseh teh obrtih imeti rokodelske koncesije. Dovolj bi na primer bilo, če bi bilo določeno, da mora biti pri novih stavbah koncesionirani mojster. A sedaj se pogosto pripeti, da zasledujejo orožniki tesarja, ki je le par dni popravil pri kmetu svinjake ali stesal kako bruno. Enako se zgodi zidarjem, mizarjem, čevljarjem in vsem drugim obrtnikom. Če se dokaže, da rokodelci ni delal „pod mojstvom“, doleti navadno občutna kazen ne samo rokodelca, ampak tudi kmeta. Po nekod, posebno v bližini novejših koncesioniranih mojstrov, so nastale v tem oziru naravnost kričeče in nevzdržne razmere. Le pol dneva je treba posameznemu rokodelcu delati brez dovoljenja mojstrovega pri kakem kmetu, že lažijo za njim in delodajalcem orožniki. Na raznih shodih Slovenske kmečke zveze so posestniki in rokodelci že sami izražali napram poslancem želje, naj se določila obrtne postave za deželo tako spremene, da pri manjših delih in pri raznih popravilih ne bo treba najemati koncesioniranih mojstrov. Naši poslanci so to občo kmečko zahtevo na pristojnem mestu predložili in pričakovali je, da se vsaj deloma ugodno kmečkim in rokodelskim zahtevam. To pa je dalo povod graški trgovsko-obrtni zbornici, da je v svoji seji dne 24. julija protestirala proti našim zahtevam. Kakor iz nekakega kljubovalnega namena se je sklenilo ustanoviti še več novih mojstrskih zadrug, ki bodo imele namen zabraniti po gosti kontroli izvrševanje tesarškega dela na kmetih. Kmetje in rokodelci, ponovite svoje zahteve!

Uvoz žita v Avstrijo. V času od 17. do 23. julija se je uvozilo v Avstrijo 1944 meterskih stotov pšenice, 223 q rži, 294 q ovsa in 7824 met stotov koruze.

Krompir v Nemčiji. V Nemčiji se je toliko povpraševalo po krompirju, da se je uvedlo uvažanje na najširši podlagi. Le iz Italije je okoli polovice meseca julija šlo 70—80 in čez vagonov, polnih zgodnjega krompirja. Poleg tega je prihajal krompir v Nemčijo tudi iz Alžira, Malte in z Ogrskega. Cene, ki so bile izredno visoke, so vsled množine precej padle in padajo še vedno, ker naraščajo ponudbe od dne do dne.

Kako kaže na splošno sadno drevje in trta v avstrijskih kronovinah. Iz poročila c. kr. poljedel. ministrstva. — Sadno drevje, Abnormno vreme, ki je bilo junija meseca, je vplivalo zelo slabo na razno sadje. Dolgotrajno, posameznim vročim dnevom sledeče deževje je povzročilo odpadanje sadja in pospešilo obenem razvoj nastopivših epidemčnih rastlinskih bolezni. Iz vseh kronovin so pa tudi došla mnogotera poročila o hudi toči. Stanje jablan, ki so spomladi obilo zarodile, se ni na splošno nič poslabšalo, vsled tega se je nadejati, da bo tega sadja po nekod dovolj. Tozadevna slednja poročila iz nemškega južnega Tirolskega se glase sedaj celo ugodnejše, nego ona prejšnjega meseca. Izmed vsega sadja se je nadejati, da bo v večini krajev, iz katerih dobajajo poročila, edino le jabolk mnogo več, kakor jih je bilo

lani; hruške kažejo mnogo slabše od jablan. Češpelj, marelic in breskev, katerih že spočetka ni ostalo kaj mnogo na drevju, je na splošno mnogo odpadlo. In vsled vlažnega vremena so šle češplje v raznih krajih v rožice, posebno pa v posameznih okrajih na Češkem, in prav tako so močno trpele breskve vsled krtovičenja listja. Jagodatega sadja se je pridelo doslej prav obilo; trpele pa so vsled mokrote najbolj jagode. Ker je bilo vreme, ko so oljke cvetele, večinoma po vsej Istri in Dalmaciji lepo, zato se je nadejati dobre oljčne letine. — Vinogradi. V severnih vinorodnih krajih, pred vsem pa na Nižje-Avstrijskem in Moravskem, kažejo sedaj trte slabše nego v prejšnjem mesecu. Vzrok temu je izredno neugodno, večinoma vlažno vreme, katero je zadrževalo trto v razcvitanju. Posamezen zarod se je ali osul ali pa je bil prav dolgo izpostavljen grozdnemu molju, ki se je pojavil letos v izrednih množicah. V obeh slučajih se je mnogo cvetja osulo in ostali so na trtah rahli, neznatni grozdiki. Vsled vlažnega vremena se je tudi peronospora močno razvila in ker je pogostoma deževalo, se niso zamogle trte pravočasno poškropiti. Ker je tekom meseca že zopet na mnogih krajih padala toča in se je bati, da nastopi drugi rod grozdnega molja (kiseljak) v jeseni še hujše in še več grozdja pokvari, zato se v severnih vinorodnih krajih (izvzemši Češka) za sedaj ni nadejati dobre trgatve. Vinogradi v južnih krajih kažejo mnogo boljše, vendar pa je škodovala tudi tem močna strupena trtna rosa, tako da se v posameznih pokrajinah, koder se ni moglo trt pravočasno poškropiti, ni nadejati posebne trgatve. Grozdna plesen se doslej ni posebno uspešno zatirala. Preobilna vlaga v drugi polovici meseca je škodovala cepljenkam v trtnicah in na stalnem mestu; cepičevi poganjki dozore bržkone slabo, ker jih je napadla po več mesih peronospora. Zatiranje trtnih škodljivcev in drugih del je precej zaostalo radi deževja v večini vinorodnih krajev. In vsled tega so vinogradi tudi močno zaraščeni s plevelom, a tudi galično-apnena zmes ni mogla obviseti in prisušiti se na listju in grozdju. Grozdje je letos glede razvoja gofovo za 14 dni zaostalo proti prejšnjim letom in ker nastopajo različne trtne bolezni, se letošnja vinska letina ne bode bogve kako dobro obnesla.

Književnost in umetnost.

Krasne razglednice. Znana tvrdka Goričar in Leskovšek v Celju je založila serijo razglednic Savinjskih planin, ki bodo gotovo ugodno vplivale na povzdigo tujskega prometa. Na razglednicah so tele zanimivosti iz Savinjskih planin: Koča na Kamniškem sedlu v Planjavi, Frischaufov dom na Okrešlju z Ojstrico in Planjavo, Kocbekova koča, Igla, slap pod Rinko. Razglednice so izdelane prav lično ter delajo vso čast narodni tvrdki. Dobivajo se pri založnikih Goričar in Leskovšek v Celju in tudi drugih papirnih trgovinah. Preprodajalci imajo zdaten popust, na drobno stane komad 10 vin. Ker se prodajajo razglednice v korist „Slovenskega planinskega društva“, je želeli in pričakovati, da naše občinstvo, posebno turisti, pridno segajo po njih.

„Slovenski učitelj.“ Štev. 7—8. Letnik XI. — Vsebina: Spomini z dunajskega tečaja za pouk slaboumnih. (Učiteljica Anica Lebar. Dalje.) — Djakovski tečaj. — Kateheza o delovanju Sv. Duha a apostolih in v nas. (Za višje razrede ljudskih šol, postavil A. Č.) — Uporaba skioptikona v naših šolah. (Predaval c. kr. okrajni šolski nadzornik Ljudevit Stišasny.) — Verske vaje in šola. — Nemški pouk v ljudski šoli. (S posebnim ozir na Schreiner-Bezjakove nemške vadnice. Konferenčno poročilo c. kr. učitelja J. Novaka.) — Oberammergau in pasijonske igre. — Učiteljski poklic. — Pismena vprašanja iz krščanskega nauka. — Sovražniki naše mladine. (Nacrt za predavanje pri sestankih učiteljstva in štarišev.) — Razglednica kot učilo. — Katehetski vestnik: Katehetsko gibanje. Zgledi, uporabni pri katehezi. Vzgojni utrinki. — Učiteljski vestnik: Zborovanja. — Raznoterosti.

„Naš Dom.“ Leto X. zvezek 15. Vsebina: Mladinska izobrazba: Izobrazba volje. Nekaj za vojaške novince. — Zabava: Mladenč iz Nise (koniec). Oj zeleni baldahin. Na tujem. Pozdrav samot. Deva zala. Naš dom. — Kaj je novega po svetu? Orli: Mariborski Orel. Zveza telovadnih odsekov. St. Jur ob Taboru. — Dekliški vrtec: Šivilja in mladenke. Kaj ti pravijo cvetlice? Dobra gospodinja.

Branislav Nušič ustanovi svoj list. Iz Belgrada poročajo, da namerava znani dramatik in humorist Branislav Nušič ustanoviti svoj list. Novi list se bo imenoval „Male Novine.“ Nušič je eden izmed najpriljubljenejših srbskih piscev, zato je vest, da ustanovi svoj list, izzvala splošno zadovoljnost, to tem bolj, ker je Nušič popolnoma opustil delovanje na književnem polju, odkar je stopil v upravo Savičeve opere.

Cas. IV. letnik. Zvezek 7 in 8. Vsebina: Historični Jezus. Franc Tersegav. — Slovansko pravo. Dr. J. Adlešič. — Nekaj literarnega. Venceslav Bele. — Moderne slovenske klasične drame in tragedije. Profesor Adolf Robida. — O slovenski narodni glasbi. Profesor D. Beranič. — Iz Kastelčeve zapuščine. Ivan Grafenauer. — Nove knjige: Zlata knjiga slovenskih Orlov. Slovanska apostola. Jahrbuch

der Zeit- und Kulturgeschichte. Kirchengeschichtliche Apologie. — Listek: Naša liberalna doba. Nekaj o Bleiweis. Foersterjevo delo „Avtoriteta in svoboda.“ — „Cas“ izhaja po desetkrat na leto. Naročnina: 5 K, za dijake 3 K. Za člane Leonove družbe je naročnina plačana z letnino. Letnina rednih članov 10 K, letnina bodpornih članov 6 K. Naročnino sprejema Leonova družba v Ljubljani.

Koliko je Slovanov?

Povodom sofijskega kongresa je izdal češki profesor Ljubov Niederle knjigo „Slovanski svet, zemljepisni a statistički obraz současnega slovanstva.“ Pisatelj je eden najboljših poznavalcev slovanstva in njegove razprave o slovenskih starinah so si pridobile v učenem svetu dober glas.

V omenjeni knjigi razpravlja Niederle o slovenskih narodih, podaje o vsakem kratek opis zgodovinskega razvoja, meje zemljepisnega naseljenja, in podatke o številu prebivalstva ter druge statistične podatke, ki karaktizirajo pojedine narode.

Pisatelj pričinja svojo razpravo z ruskim narodom, ki ga deli na Velikorus (okoli 59 milijonov), na Malorus (okoli 28 milijonov) in Belorus (okoli 6 milijonov), skupno šteje ruski narod 94 milijonov.

Profesor Niederle je našel 17,664.350 Poljakov, ali poljski listi trdijo, da je to premajhno število, češ, da jih je po poljskih pisateljih 21 milijonov. Po pisateljevi statistiki je bilo Poljakov koncem leta 1900: v Rusiji 8.400.000, v Avstro-Ogrski 4.259.150, v Nemčiji 3.450.000, v ostalih evropskih državah 55.000, v Ameriki pa 1.500.000.

Čehe in Slovake smatra pisatelj za en narod in jih ceni na 9.500.000 skupno s Čehi v Rusiji, ostali Evropi in Ameriki; v Avstriji jih je 5.955.397, v Nemčiji 115.000, na Ogrskem je 2.019.641 Slovakov in 50.000 Čehov, v Ameriki 800.000, v Rusiji 56.000 in v ostali Evropi 20.000.

Slovencev je okoli 1½ milijona, in sicer v Avstriji 1.192.780, na Ogrskem in Hrvaškem 102.000, v Italiji 35.000, v Ameriki 100.000.

Srbov in Hrvatov je po Niederlu okoli 8 in pol milijonov in sicer: v Avstriji 711.382, na Ogrskem in Hrvaškem 2.839.016, v Bosni in Hercegovini 1.700.000, v Črnigori 250.000, v kraljevini Srbiji 2.298.551, v Stari Srbiji in Macedoniji 300.000, v Albaniji 100.000, v Ameriki 300.000. Iz tega splošnega števila je po računu Niederleja 2 in pol mil. Hrvatov in okoli 6 milijonov Srbov. Vidi se na prvi pogled, da ta račun ni točen, kar se tiče Hrvatov, ker je po uradni statistiki, ki ni nikakor ugodna Hrvatom, število Hrvatov čez 3 milijone.

Bolgariov šteje okoli 5 milijonov, in sicer v sami Bolgarski 2.855.379, v Macedoniji 1.200.000, v drugih turških pokrajinah 600.000, v Rumunski 90.000, v Rusiji 180.000.

Lužiških Srbov je po njegovem računu (okoli 150.000.

Vseh Slovanov skupaj je 136 milijonov. Ker se pa letno množijo za 1.4 odstotkov, je danes to število Slovanov naraslo na okoli 160 mil.

Po veri pripadajo Slovani katoliški, pravoslavni in mohamedanski veri (v Bosni in Hercegovini). Katoliški cerkvi pripadajo Poljaki, Čehi, Hrvati in Slovenci, k pravoslavni cerkvi Rusi, Bolgari in Srbi. Pravoslavnih Slovanov je 99 milijonov, katoliških 31 milijonov.

Večina Slovanov se bavi s poljedelstvom, in sicer Rusov 93%, Poljakov 65%, Čehov 43%.

Analfabetov je največ med Rusi 77%, a najmanjše med Čehi 6.23%. Analfabetov je nadalje med Srbi 74%, Bolgari 71%, Hrvati 74%, Poljaki 41%, Slovenci 23%.

Najbolj se množijo Rusi in Poljaki in sicer 1.4 %. Ako bo slovanstvo prebivalstvo tako naraščalo v bodoče, bi utegnili v dveh desetletjih doseči 200 milijonov.

Razgled po svetu.

Koliko nese loterija državi? Leta 1909 se je stavilo v loterijo 96,748.150krat in sicer 36,867.151 K. Povprečno odpade torej na eno stavbo 38 vinarjev. V razmerju s prebivalstvom po stanju 31. decembra 1908 (27,995.896 duš) je prišlo na eno glavo 3.5 stav v vrednosti 1.31 K. Zadelo se je v loteriji 1,351.766krat v skupni vrednosti 20,206.094 K. Dočim pride na 100 glav le 1.4 dobitkov, (obsega vrednost dobitkov 54.8% od vseh stav. Ako zmanjšamo znesek stav za znesek dobitkov, dobimo čiste dohodke 16,661.057 K, ki pa seveda niso enaki čistemu dobičku iz loterijskega monopola. Odšteti se namreč morajo še upravni stroški, ki so bili za leto 1909 proračunjeni na 2,215.150 K, torej znaša čist dobiček iz loterije leta 1909 14,445.907 K. V tem letu je bilo 3100 loterijskih kolektur. Ako primerjamo dohodke prejšnjih let z navedenimi dohodki, vidimo le malo sprememb, da je pomen loterije za prebivalstvo kakor tudi za finančno gospodarstvo države že več let skoraj nespremenjen.

Listnica uredništva.

Sv. Bolfeak pri Središču: Prosimo, radi boleznim vendar ne moremo.

Proda se jako lepa novozidana vila

s 4 stanovanjskimi sobami, prostornim vrtom, malo njiivo in sadonosnikom v prav lepem mestecu na Spodnjem Štajerskem pod ugodnimi pogoji. Naslov pri upravnistvu "Straže". 99

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, skalove, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Gostilna v Gradcu

se s hišo, koncesijo in vsem inventarjem zaradi družinskih razmer takoj proda. Malo naplačilo. Kupec se naj obrne na naslov: **Gaberšek**, glavna pošta, poste restante Gradec. 96

Uradne =
= **zavitke**

priporoča

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Nikoli več

ne bodem menjal mila, od-kar rabim Bergmanovo Steckenpferd-lilijino milo (znamka Steckenpferd) od Bergmanns & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobja v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Pišite

takoj po vzorce belega platna, katere dobite zastonj in ni treba vrniti, da se prepričate o nedosegljivo nizkih cenah. Narodna veletrgovska hiša
R. Stermecki, Celje.

Prva velika zaloga čevljev v Celju,

priporoča p. n. občinstvu najfinejše in najcenejše čevlje za gospode, dame in otroke.

Originalni ameriški čevlji

za gospode in dame. Velika izbira čevljev za telovadbo, tenis in dr. 97

Z odličnim spoštovanjem

Štefan Strašek.

Gostilna

s prodajo tobaka, zalogo kolekov in mesarijo se da v našem ob veliki cesti pri farni cerkvi. Gostilna je na dobrem glasu. Več pove upravnistvo "Straže". 98

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me odpadajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21.

Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrte in proračune na razpolago.

Slovenska trgovina

z modnim in manufakturnim blagom
ter krojaškimi potrebščinami - - -

J. N. Šoštarič, Maribor

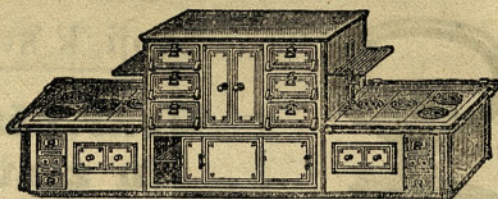
samo Glavni trg št. 19

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrsnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

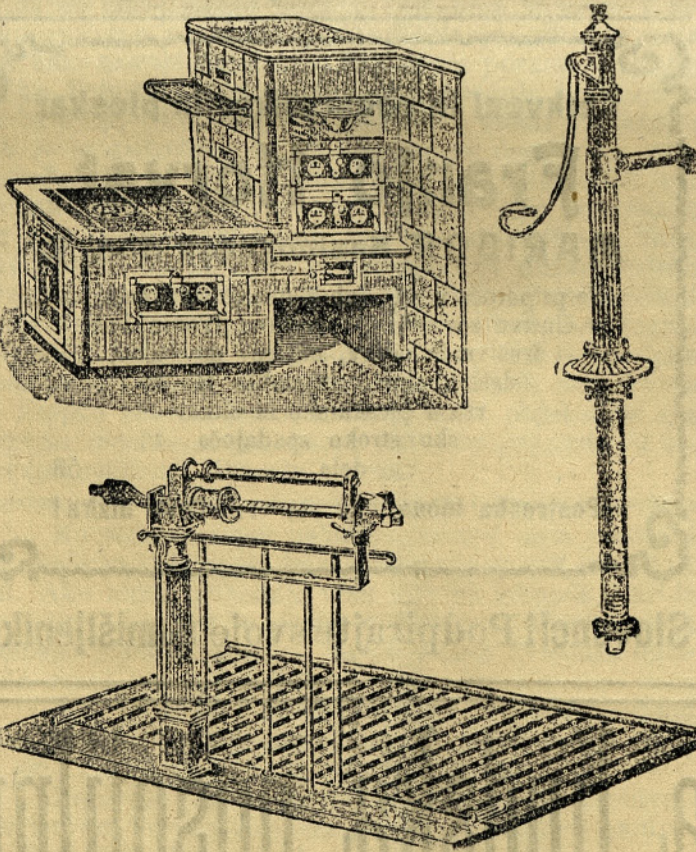
Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, poreclana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
::: obrt s strojnim obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnice, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
::: nih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih
::: kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje
::: kamena s stroji. :::

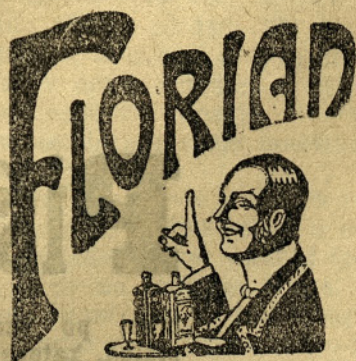

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanih ali betoniranih
::: rodbinskih grobišč (rakev). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.
Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, udela-
::: vanje napisov v iste. :::

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepcam,
Vedno zdrav želod'c imam!

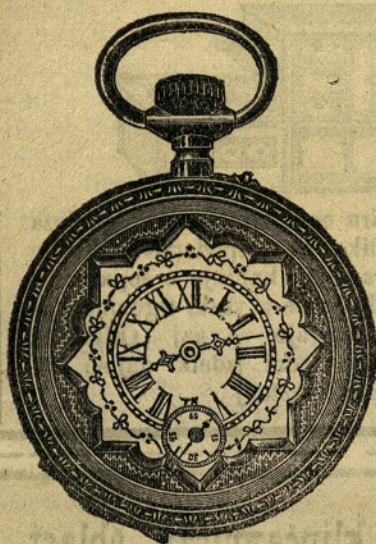
Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2.40.

Kabinetna kakovost " " 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svoji k svojim!

**Urar, očalar
in zlatar**

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 39

perd kolodvorom, priporoča
svojo bogato zalogo zlat-
nine, srebrnine, ur i. t. d.
po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in
jasnim glasom iz najboljših tovarn.
10 Priznana najboljša igla za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznano najboljši pridatek za kavo
„ZAGREBSKI pravi FRANCK“ s kavnim
mlinčkom, kot izvrstni domači izdelek. 52

Na debelo!

Priporoča se

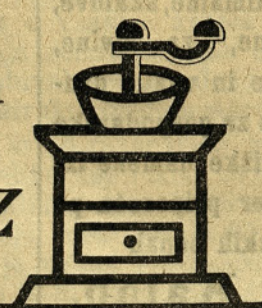
Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor
tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške- in Krožne ceste. 68

Zagrebski
Franck

..... kot tovarniško znamko
priporočujemo *najboljši* pridatek
kot priznano za kavo!

Sl. zagan Y 1655, 1:101

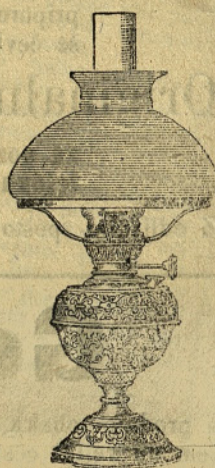
Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba. ....

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu ob-
činstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob,
društvenih odrov, napisov na steno,
deske, plošče in steklo ter za
vsa v pleskarsko in slikar-
sko stroko spadajoča

:: dela. :: 53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

XXXXX Restavracija XXXXX

Narodni dom
v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina ka-
kor: haloško, ljutomersko, dr. Thur-
nejev muškatelec, mozlec, vinarec,
bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljon
Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
v dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vre-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica
brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izjemši
praznike. — V uradnih urah se sprejema in iz-
plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.